

Finansutskottets betänkande 2025/26:FiU22

Finansiell stabilitet och finansmarknadsfrågor

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse om verksamheten i Internationella valutafonden (IMF) 2025 till handlingarna. Skrivelsen behandlar bl.a. institutionens arbete med övervakning, utlåning och kapacitetsutveckling för att främja ekonomisk utveckling och finansiell stabilitet. Även IMF:s resurssituation och frågor om medlemsländernas inflytande och styrning av institutionen behandlas. Av skrivelsen framgår även regeringens prioriteringar för IMF:s verksamhet.

Utskottet föreslår också att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2025/26 som behandlas här. Motionerna handlar om makrotillsyn och bolånemarknaden, SBAB, statistik över hushållens tillgångar och skulder, struktur och konkurrens på bank- och finansmarknaden, tillgång till grundläggande banktjänster, kontanternas ställning, beredskap i det finansiella systemet, en hållbar finansmarknad, penningtvätt samt bank- och betalningsbedrägerier, kreditupplysning och inkassoverksamhet samt digitala valutor.

I betänkandet finns 24 reservationer (S, V, C, MP).

Behandlade förslag

Regeringens skrivelse 2025/26:96 Redovisning av verksamheten i Internationella valutafonden 2025.

122 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2025/26.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	7
Ärendet och dess beredning.....	7
Utskottets överväganden.....	8
Verksamheten i Internationella valutafonden	8
Makrotillsyn och bolånemarknaden	17
SBAB	20
Statistik över hushållens tillgångar och skulder	22
Struktur och konkurrens på bank- och finansmarknaden.....	24
Tillgång till grundläggande banktjänster	28
Kontanternas ställning.....	32
Beredskap i det finansiella systemet.....	36
En hållbar finansmarknad.....	40
Penningtvätt samt bank- och betalningsbedrägerier	43
Kreditupplysning och inkassoverksamhet	47
Digitala valutor.....	50
Reservationer	53
1. Makrotillsyn och bolånemarknaden, punkt 2 (S).....	53
2. Makrotillsyn och bolånemarknaden, punkt 2 (V)	54
3. Makrotillsyn och bolånemarknaden, punkt 2 (C)	54
4. SBAB, punkt 3 (S).....	55
5. SBAB, punkt 3 (V).....	56
6. SBAB, punkt 3 (MP)	57
7. Statistik över hushållens tillgångar och skulder, punkt 4 (S).....	57
8. Struktur och konkurrens på bank- och finansmarknaden, punkt 5 (V)	58
9. Tillgång till grundläggande banktjänster, punkt 6 (S)	59
10. Tillgång till grundläggande banktjänster, punkt 6 (V).....	60
11. Tillgång till grundläggande banktjänster, punkt 6 (C)	61
12. Tillgång till grundläggande banktjänster, punkt 6 (MP).....	62
13. Beredskap i det finansiella systemet, punkt 7 (S)	63
14. Beredskap i det finansiella systemet, punkt 7 (C).....	64
15. Beredskap i det finansiella systemet, punkt 7 (MP).....	64
16. Kontanternas ställning, punkt 8 (S)	65
17. Kontanternas ställning, punkt 8 (V).....	66
18. En hållbar finansmarknad, punkt 9 (MP).....	67
19. Penningtvätt samt bank- och betalningsbedrägerier, punkt 10 (S).....	68
20. Penningtvätt samt bank- och betalningsbedrägerier, punkt 10 (V).....	69
21. Penningtvätt samt bank- och betalningsbedrägerier, punkt 10 (C)	71
22. Penningtvätt samt bank- och betalningsbedrägerier, punkt 10 (MP)....	72
23. Kreditupplysning och inkassoverksamhet, punkt 11 (C)	72
24. Digitala valutor, punkt 12 (C).....	73
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	75
Skrivelsen.....	75
Motioner från allmänna motionstiden 2025/26	75

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Verksamheten i Internationella valutafonden

Riksdagen lägger skrivelse 2025/26:96 till handlingarna.

2. Makrotillsyn och bolånemarknaden

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:321 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 2,

2025/26:1239 av Niklas Sigvardsson m.fl. (S) yrkande 5,

2025/26:1289 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2025/26:2804 av Markus Wiechel och Ann-Christine Frohm (båda SD) yrkandena 1–3,

2025/26:2806 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 1–3,

2025/26:3074 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2,

2025/26:3184 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkandena 28 och 30–32,

2025/26:3559 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 1, 2 och 5 samt

2025/26:3650 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkande 16.

Reservation 1 (S)

Reservation 2 (V)

Reservation 3 (C)

3. SBAB

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:321 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 1,

2025/26:2441 av Oliver Rosengren och Gustaf Göthberg (båda M) yrkande 3,

2025/26:3547 av Amanda Palmstierna m.fl. (MP) yrkande 8 och

2025/26:3559 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 4.

Reservation 4 (S)

Reservation 5 (V)

Reservation 6 (MP)

4. Statistik över hushållens tillgångar och skulder

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:1163 av Adrian Magnusson (S),

2025/26:3553 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkande 13 och

2025/26:3559 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 6.

Reservation 7 (S)

5. Struktur och konkurrens på bank- och finansmarknaden

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:321 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 3, 4 och 7–11,

2025/26:1494 av Eric Westroth (SD),

2025/26:2629 av Elisabeth Thand Ringqvist och Anders W Jonsson (båda C),

2025/26:2632 av Elisabeth Thand Ringqvist (C),

2025/26:2765 av Mikael Larsson och Catarina Deremar (båda C) yrkandena 1–3,

2025/26:2806 av Markus Wiechel (SD) yrkande 4 och

2025/26:3337 av Marlène Lund Kopparklint (M).

Reservation 8 (V)

6. Tillgång till grundläggande banktjänster

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:308 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 1,

2025/26:321 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 12,

2025/26:1362 av Dzenan Cisija (S),

2025/26:1499 av Adrian Magnusson (S),

2025/26:2322 av Sten Bergheden (M),

2025/26:2325 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2025/26:2603 av Anne-Li Sjölund m.fl. (C),

2025/26:2831 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 18,

2025/26:3113 av Sten Bergheden (M),

2025/26:3558 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 2,

2025/26:3559 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 19,

2025/26:3625 av Magnus Jacobsson (KD) och

2025/26:3775 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkande 68.

Reservation 9 (S)

Reservation 10 (V)

Reservation 11 (C)

Reservation 12 (MP)

7. Beredskap i det finansiella systemet

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:702 av Malin Danielsson (L),

2025/26:2406 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 1 och 2,

2025/26:2832 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkandena 13 och 14,

2025/26:3405 av Emma Berginger m.fl. (MP) yrkande 48 och

2025/26:3556 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkande 100.

Reservation 13 (S)

Reservation 14 (C)

Reservation 15 (MP)

8. Kontanternas ställning

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:321 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 5 och 6,

2025/26:685 av Torsten Elofsson (KD) yrkandena 1–4,

2025/26:1020 av Elsa Widding (-) yrkande 2,

2025/26:1290 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),
2025/26:1295 av Sten Bergheden (M),
2025/26:1604 av Malin Danielsson (L),
2025/26:2187 av Sten Bergheden (M),
2025/26:2436 av Saila Quicklund (M),
2025/26:2817 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkandena 5 och 6,
2025/26:3559 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 14–18 och
2025/26:3652 av Aylin Nouri m.fl. (S) yrkande 16.

Reservation 16 (S)

Reservation 17 (V)

9. En hållbar finansmarknad

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:713 av Markus Kallifatides och Mathias Tegnér (båda S),
2025/26:3421 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 41 och
2025/26:3422 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkandena 26 och 76.

Reservation 18 (MP)

10. Penningtvätt samt bank- och betalningsbedrägerier

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:177 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V) yrkande 8,
2025/26:330 av Bo Broman och Linda Lindberg (båda SD) yrkandena 1–3,
2025/26:720 av Anna-Belle Strömberg m.fl. (S),
2025/26:830 av Mikael Larsson (C),
2025/26:972 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) yrkandena 16–20,
2025/26:1208 av Adrian Magnusson (S),
2025/26:2153 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2,
2025/26:2324 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),
2025/26:2646 av Patrik Karlson (L),
2025/26:3405 av Emma Berginger m.fl. (MP) yrkande 53,
2025/26:3559 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 10–12,
2025/26:3581 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkandena 11 och 12,
2025/26:3586 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkande 103 och
2025/26:3649 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkandena 18 och 19.

Reservation 19 (S)

Reservation 20 (V)

Reservation 21 (C)

Reservation 22 (MP)

11. Kreditupplysning och inkassoverksamhet

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:356 av Mats Green och Anna af Sillén (båda M),

2025/26:2749 av Mathias Tegnér och Alexandra Völker (båda S)
yrkandena 1 och 2 samt

2025/26:3181 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkandena 10–12 och 14.

Reservation 23 (C)

12. Digitala valutor

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:793 av Dennis Dioukarev och David Perez (båda SD)
yrkandena 1 och 2,

2025/26:1020 av Elsa Widding (-) yrkande 1,

2025/26:2612 av Rickard Nordin (C) yrkande 1 och

2025/26:2832 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 15.

Reservation 24 (C)

Stockholm den 12 mars 2026

På finansutskottets vägnar

Edward Riedl

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Edward Riedl (M), Oscar Sjöstedt (SD), Dennis Dioukarev (SD), Joakim Sandell (S), Jan Ericson (M), Ingela Nylund Watz (S), Charlotte Quensel (SD), Hans Eklind (KD), Martin Ådahl (C), David Perez (SD), Janine Alm Ericson (MP), Cecilia Rönn (L), Peder Björk (S), Adam Reuterskiöld (M), Patrik Lundqvist (S), Hanna Westerén (S) och Ilona Szatmári Waldau (V).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlas inledningsvis regeringens skrivelse om verksamheten i Internationella valutafonden (IMF) 2025 (skr. 2025/26:96). Skrivelsen behandlar IMF:s övergripande policyrekommendationer om den internationella utvecklingen. Vidare beskrivs institutionens arbete med övervakning, utlåning och kapacitetsutveckling för att främja ekonomisk utveckling och finansiell stabilitet. Även IMF:s resurssituation och frågor om medlemsländernas inflytande och styrning av institutionen behandlas. Av skrivelsen framgår även regeringens prioriteringar för IMF:s verksamhet.

Skrivelsen, som är den nionde i ordningen, har tagits fram som ett svar på ett tillkännagivande från riksdagen om behovet av en regelbunden skrivelse där regeringen redovisar arbetet med frågor som rör IMF och andra finansiella institutioner där Sverige är medlem (bet. 2016/17:FiU22 punkt 1, rskr. 2016/17:186). Regeringen har redogjort vartannat år för arbetet inom IMF och vartannat år för arbetet inom såväl IMF som andra finansiella institutioner.

Inga motioner har väckts med anledning av skrivelsen.

Därefter behandlas tematiskt 122 motionsyrkanden om finansmarknadsfrågor från allmänna motionstiden 2025/26. Motionerna handlar om makrotillsyn och bolånemarknaden, SBAB, statistik över hushållens tillgångar och skulder, struktur och konkurrens på bank- och finansmarknaden, tillgång till grundläggande banktjänster, kontanternas ställning, beredskap i det finansiella systemet, en hållbar finansmarknad, penningtvätt samt bank- och betalningsbedrägerier, kreditupplysning och inkassoverksamhet samt digitala valutor. En förteckning över de behandlade förslagen finns i bilagan.

Finansutskottet anordnar årligen ett offentligt sammanträde med utfrågning av Finansiella stabilitetsrådet, där företrädare för regeringen, Riksbanken, Riksgäldskontoret och Finansinspektionen ingår. Årets utfrågning hölls den 9 december 2025 på temat Hur påverkar framväxten av stablecoins, digitala valutor och kryptotillgångar den finansiella stabiliteten? I utfrågningen medverkade finansmarknadsminister Niklas Wykman, riksbankschef Erik Thedéen, riksgäldsdirektör Karolina Ekholm och Finansinspektionens generaldirektör Johan Almenberg. Uppteckningar från utfrågningen har publicerats i rapportserien Rapporter från riksdagen (2025/26:RFR7).

Den 2 oktober 2025 lämnade finansminister Elisabeth Svantesson, riksbankschef Erik Thedéen och bistånds- och utrikeshandelsminister Benjamin Dousa information till finansutskottet och utrikesutskottet inför IMF:s och Världsbankens årsmöten den 13–17 oktober 2025 (prot. 2025/26:6).

Utskottets överväganden

Verksamheten i Internationella valutafonden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger regeringens skrivelse om verksamheten i Internationella valutafonden 2025 till handlingarna.

Utskottet har i sina tidigare ställningstaganden upprepade gånger välkomnat den form skrivelsen haft sedan 2018 och framfört värdet av att årligen ta del av arbetet inom de internationella finansiella institutionerna som regeringen bedriver. Utskottet anser fortsatt att regeringen bör lämna en skrivelse om arbetet med de internationella finansiella institutionerna vartannat år och en renodlad skrivelse om verksamheten i Internationella valutafonden vartannat år.

Skrivelsen

I skrivelsen redovisar regeringen verksamheten i Internationella valutafonden (IMF) 2025. Skrivelsen behandlar IMF:s arbete med frågor som rör finansiell och monetär stabilitet, IMF:s övergripande policyrekommendationer gällande den internationella utvecklingen, institutionens övervakning, utlåning, kapacitetsutveckling och resurssituation samt medlemsstaternas inflytande i och styrning av institutionen. Av skrivelsen framgår även regeringens prioriteringar för IMF:s verksamhet.

Om skrivelsen till riksdagen

Regeringen framför i skrivelsen att den framöver avser att redogöra för arbetet inom IMF enbart i den skrivelse som omfattar samtliga internationella finansiella institutioner och som lämnas vartannat år. Det innebär att riksdagen endast kommer att ta emot en skrivelse från regeringen vartannat år. Syftet är enligt regeringen att göra skrivelsen mer effektiv och ändamålsenlig.

IMF:s övergripande policyrekommendationer

IMF verkar för internationellt monetärt samarbete samt makroekonomisk och finansiell stabilitet. En kärnuppgift är att övervaka den globala och nationella ekonomiska utvecklingen, identifiera risker och ge policyrekommendationer, bl.a. genom s.k. artikel IV-konsultationer.

Under 2025 präglades IMF:s analysarbete av en inriktning på ökad protektionism, geopolitisk osäkerhet och finansiella risker. Den nya inriktningen i USA:s ekonomiska politik hade stor inverkan på IMF:s analyser bl.a. på grund av USA:s nya prioriteringar för sitt arbete i internationella finansiella institutioner. USA begärde bl.a. att IMF skulle återgå till sitt

kärnuppdrag och att institutionen skulle upphöra att arbeta med områden som t.ex. klimat, jämställdhet och sociala frågor.

IMF betonade behovet av att stärka förtroendet, bygga makroekonomisk motståndskraft och värna finansiell stabilitet. Finanspolitiken bör minska höga skulder och skapa utrymme för prioriterade investeringar. Vikten av självständiga centralbanker betonas också och att erfarenhet visar att oberoende centralbanker med tydlig kommunikation är av stor vikt för en effektiv penningpolitik och finansiell stabilitet.

IMF varnade också för ökade risker i den finansiella sektorn, särskilt från icke-bankaktörer med stor exponering mot obligationsmarknaderna. Samtidigt rekommenderas strukturreformer för att stärka privat sektor och innovation, minska handelsspänningar och modernisera globala handelsregler.

Slutligen uppmärksammade IMF växande globala obalanser. Så kallade överskottsländer bör stärka inhemsk efterfrågan, underskottsländer minska budgetunderskott, och Europa uppmanas att öka investeringar och fördjupa den inre marknaden.

Inriktningen på IMF:s arbete

Övervakning, utlåning och kapacitetsutveckling är de centrala delarna av IMF:s arbete. Institutionens övervakning syftar till att upprätthålla stabilitet och förebygga kriser i det internationella och finansiella systemet. Enskilda länder utvärderas genom årliga s.k. artikel IV-konsultationer. IMF gör också särskilda utvärderingar av medlemsländernas finansiella sektorer, s.k. Financial Sector Assessment Program (FSAP). Utvärderingar av detta slag genomförs med olika frekvens i medlemsländerna, beroende på bl.a. den finansiella sektorns storlek. Under 2025 inledde IMF en översyn av institutionens övervakning och vad den ska fokusera på framöver. En annan fråga som IMF utreder är hur övervakningsarbetet kan effektiviseras. Arbetet med detta kommer att fortsätta under 2026.

Regeringens prioriteringar

Regeringen anser att IMF fyller en viktig funktion genom att med en hög grad av integritet och oberoende utvärdera såväl den globala ekonomin som enskilda länder. Denna verksamhet bör bedrivas med hög effektivitet och med en ändamålsenlig frekvens. Det är viktigt att IMF kontinuerligt anpassar sin verksamhet och kompetens till nya förhållanden och utmaningar som påverkar den makroekonomiska och finansiella stabiliteten. Dessa omfattar bl.a. klimatförändringar, ojämställdhet, ojämlikhet och den snabba digitaliseringen. Regeringen välkomnar därför den översyn som pågår av fondens övervakning.

I frågan om Rysslands krig mot Ukraina anser regeringen att IMF bör fortsätta att analysera krigets globala ekonomiska effekter och belysa Rysslands ansvar för dessa. IMF bör även ge en rättvisande bild av krigets påverkan på Rysslands ekonomi genom att kritiskt granska offentlig rysk statistik.

IMF:s bedömning av ekonomin i euroområdet och Europa

IMF slutförde sin artikel IV-konsultation för euroområdet i juli 2025. Bedömningen är att ekonomin varit motståndskraftig med låg arbetslöshet, fallande inflation och finansiell stabilitet, men att utsikterna är dämpade 2025–2027. Handelsspänningar, ökade försvarsutgifter och ett behov av att säkra energiförsörjningen, tillsammans med svag produktivitet och en åldrande befolkning, tynger tillväxten.

IMF efterlyste en samlad strategi med reformer på både nationell nivå och EU-nivå. Fördjupning av den inre marknaden, stärkta handelsrelationer, förbättrad energisäkerhet samt utveckling av bank- och kapitalmarknadsunionen lyfts fram som centralt. Prisstabilitet och hållbara offentliga finanser betonas, liksom behovet av att hantera växande utgiftstryck.

I oktober 2025 konstaterade IMF att Europas tillväxt har avtagit och att produktivitetsgapet mot USA är betydande. Trots räntesänkningar och ökade offentliga utgifter har privat efterfrågan varit svag. Om tillväxten förblir låg riskerar den genomsnittliga statsskulden att stiga kraftigt till 2040. På kort sikt rekommenderas prisstabilitet, finanspolitisk konsolidering och öppen handel. På längre sikt krävs strukturella reformer för högre produktivitet och djupare integration inom EU.

IMF:s bedömning av Sveriges ekonomi

IMF slutförde sin artikel IV-konsultation för Sverige i mars 2025 och bedömer att ekonomin är robust, med positiv BNP-tillväxt och en inflationstakt nära målet, men med osäkra utsikter. Den svagt expansiva finanspolitiken 2025 ansågs vara lämplig. Vid en lägre tillväxt än väntat bör de s.k. automatiska stabilisatorerna, dvs. mekanismer som upprätthåller respektive håller nere offentliga utgifter vid en konjunkturedgång eller en konjunkturuppgång, få verka fullt ut. Enligt IMF fanns även utrymme för riktat stöd till utsatta sektorer och hushåll under 2025. På medellång sikt bör finanspolitiken inriktas på starkt tillväxt, motståndskraft samt den gröna och digitala omställningen. Samtidigt pressar en åldrande befolkning, klimatåtgärder och försvars-satsningar de offentliga finanserna. IMF lyfter bl.a. fram behov av bredare utgiftsanalyser och pekar på att en gradvis höjning av fastighetsskatten kan stärka skattebasen.

Penningpolitiken bedömdes vara väl avvägd och bör förbli flexibel. IMF välkomnar lagändringen som stärker Riksbankens finansiella ställning och oberoende.

Riskerna i det finansiella systemet har minskat men är fortfarande förhöjda, särskilt de kopplade till kommersiella fastigheter och hushållens skuldsättning, konstaterade IMF, och därför rekommenderas stark makrotillsyn, övervägande av ett samlat kreditregister och fördjupad riskanalys. Slutligen betonade IMF behovet av strukturella reformer för högre produktivitet, minskad regelbörda, åtgärder som kan förbättra bostadsmarknadens funktionssätt och ytterligare klimatåtgärder för att nå målen till 2030.

Regeringens överväganden

Regeringen instämmer i huvudsak med IMF:s rekommendationer för finanspolitiken. I budgetpropositionen för 2025 prioriterades åtgärder för att stärka hushållens köpkraft, återupprätta arbetslinjen och stimulera tillväxt. Regeringen anser att en stark finanspolitisk ställning är en förutsättning för en robust ekonomi. Det huvudsakliga instrumentet för finanspolitiskt stöd utgörs av de automatiska stabilisatorerna, men det finns även finanspolitiskt utrymme för att vid behov vidta särskilda och tillfälliga åtgärder. Överkomliga energipriser är avgörande för att upprätthålla allmänhetens stöd för åtgärder som underlättar den gröna omställningen. Reformen av bostadssektorn är alltså en politiskt känslig fråga som förutsätter bred samhällelig samsyn för att kunna drivas vidare, anser regeringen.

Regeringen instämmer i IMF:s bedömning att riskerna i det finansiella systemet, även om de har minskat, fortsatt är förhöjda. Regeringen bedömer i likhet med IMF att hushållens höga skuldsättning skapar sårbarheter. Samtidigt stärker låntagarbaserade makrotillsynsåtgärder det finansiella systemets motståndskraft. Regeringen bedömer att det fortsatt finns utmaningar inom den kommersiella fastighetssektorn, men att riskerna kan hanteras genom de förlängda riskviktsgolven (kapitalkrav) för svenska kommersiella fastigheter. Regeringen avser att genomföra de åtgärder som IMF rekommenderade i FSAP 2023. Regeringen anser likt IMF att det är av stor vikt att stärka produktivitetstillväxten. Ett sådant arbete kommer att omfatta justeringar, förbättringar och förenklingar av befintliga ramverk och regler. Regeringen instämmer i IMF:s bedömning att det behövs ytterligare åtgärder för att nå de nationella klimatmålen till 2030. Förslagen i budgetpropositionen för 2025 bidrog till att uppfylla Sveriges åtaganden i de sektorer som omfattas av EU:s ansvarsfördelningsförordning (Effort Sharing Regulation, ESR). Eftersom styrmedel för utsläppsminskningar fastställs på EU-nivå anser regeringen att den nationella politiken i första hand bör inriktas på att skapa förutsättningar som stärker och underlättar den gröna omställningen.

IMF:s utlåning

IMF:s utlåning omfattar flera länder, där Ukraina och Argentina är bland de största låntagarna. En översyn av låneprogrammets utformning och villkor inleddes under 2025 och väntas pågå även 2026.

I slutet av november 2025 hade IMF utestående lån om ca 1 499 miljarder kronor varav ca 19,7 procent utgjordes av subventionerade lån till låginkomstländer. Av den totala utlåningen avsåg ca 60 miljarder kronor lån till länder för att åtgärda strukturella och långsiktiga utmaningar inom klimat- och pandemiberedskap.

Efterfrågan på lån från IMF var fortfarande hög under 2025 och beslut fattades om nya eller utökade låneprogram för 17 länder. Vid utgången av november 2025 hade IMF:s totala utestående lån ökat med ca 76 miljarder kronor eller ca 5,4 procent jämfört med helåret 2024. Under 2025 inleddes en

översyn av utformningen av IMF-programmen för att anpassa dem till en alltmer oförutsägbart värld karakteriserad av fler ekonomiska chocker. Översynen planeras vara färdig mot slutet av 2026.

Regeringens prioriteringar

Regeringen anser att IMF:s finansiella hållbarhet är en förutsättning för att institutionen inom ramen för sitt mandat fortsatt ska kunna stödja utsatta medlemsländer på ett sätt som ger ett tydligt mervärde. Stöd bör ges till länder som är reforminriktade. Enligt skrivelsen kommer regeringen fortsätta att lägga ned sin röst i omröstningar som avser stöd till icke reformvilliga länder, genom den nordisk-baltiska valkretsen. IMF bör upprätthålla strikta villkor för utlåning för att bibehålla incitament för mottagarländer att föra en ansvarsfull ekonomisk politik. Regeringen betonar också vikten av att IMF ständigt anpassar sin utlåningsverksamhet till nya förhållanden som påverkar den makroekonomiska och finansiella stabiliteten, t.ex. klimatförändringar, ojämställdhet, ojämlikhet och digitalisering. Det är viktigt att IMF drar lärdomar av sina erfarenheter från tidigare stödprogram. Regeringen välkomnar därför den översyn av IMF-programmen som pågår.

IMF:s utlåning till Ukraina

IMF har sedan Rysslands invasion av Ukraina stöttat landet genom övervakning, rådgivning, kapacitetsutveckling och lån. Under 2022 beviljades Ukraina bl.a. nödlån för att möta de mest akuta finansieringsbehoven och mildra de ekonomiska konsekvenserna av invasionen. Under våren 2023 godkände IMF:s exekutivstyrelse även ett ordinarie låneprogram om ca 144 miljarder kronor. Programmet innehöll villkor om genomförande av strukturella reformer, framtida uppbyggnad av landet och för landets närmande till EU. De ukrainska myndigheterna har gjort framsteg under programmet och ekonomin har visat sig mer motståndskraftig än väntat. Hittills har ca 102 miljarder kronor betalats ut till Ukraina under det ordinarie programmet. Dock kvarstår en betydande osäkerhet när det gäller utsikterna för landets ekonomi, eftersom kriget har fortsatt utan tecken på avmattning. De ukrainska myndigheterna har därför efterfrågat ett nytt IMF-program om ca 75 miljarder kronor som beaktar de ekonomiska konsekvenserna av ett mer utdraget eller långvarigt krig. Det nya programmet väntas läggas fram för exekutivstyrelsens godkännande i början av första kvartalet 2026.

Regeringens prioriteringar

Regeringen anser att IMF har en central roll i att stödja Ukraina och bedömer att institutionens låneprogram fyller en viktig funktion, eftersom dessa även kan bidra till att tillgängliggöra resurser från andra aktörer. Regeringen anser att IMF även framöver bör fortsätta att prioritera stöd till Ukraina.

IMF:s utlåning till Argentina

Argentinas första låneprogram ställdes ut 1958 på motsvarande ca 692 miljoner kronor. Därefter har ett flertal ytterligare låneprogram följt. Argentina hade betalat av alla sina skulder till IMF 2006. Efter att landets ekonomi försämrats igen beviljade IMF ett nytt låneprogram 2018, motsvarande ca 462 miljarder kronor. I april 2025 godkände IMF ett nytt låneprogram till Argentina på motsvarande ca 185 miljarder kronor. Syftet var att främja makroekonomisk stabilitet och stärka strukturella reformer för att skapa en öppnare och mer marknadsorienterad ekonomi. I juli 2025 godkände IMF den första översynen av Argentinas låneprogram.

Regeringens prioriteringar

Regeringen anser att IMF spelar en viktig roll i att övervaka och stödja Argentinas reformarbete och landets ekonomiska och finansiella stabilitet. Låneprogrammets genomförande bör övervakas noggrant mot bakgrund av den stora finansiella exponering som IMF har mot landet.

IMF:s kapacitetsutveckling

IMF ger tekniskt stöd och utbildning till medlemsländer för kapacitetsutveckling, vilket 2025 motsvarade ca 18 procent av budgeten. Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) finansierar delar av detta arbete i låg- och vissa medelinkomstländer och med tekniskt stöd från Riksbanken i vissa delar. Sida stöder även IMF Somalia Country Fund och har sedan 2021 en partnerskapsöverenskommelse med IMF för fördjupat samarbete.

Regeringens prioriteringar

Regeringen framför att IMF:s arbete med kapacitetsutveckling är en central del av institutionens mandat och ett viktigt komplement till den övriga verksamheten. Syftet med kapacitetsutvecklingen är att hjälpa länder att utforma och genomföra politik för ekonomisk tillväxt och stabilitet. För att vara effektiv bör denna verksamhet vara efterfrågestyrd och utformas med hänsyn till medlemsländernas specifika behov och förutsättningar, anser regeringen. Det är särskilt viktigt att kapacitetsutvecklingen bidrar till att stärka ländernas ekonomiska motståndskraft, bl.a. genom att stärka nationella institutioner så att kunskap och kompetens består över tid. Regeringen anser vidare att IMF bör utöka sitt arbete med kapacitetsutveckling inom relevanta delar av klimatområdet och jämställdhet för att säkerställa att medlemsländerna erbjuds relevant och ändamålsenligt stöd.

Resurser inflytande och styrning

IMF styrs av guvernörsstyrelsen och Sverige representeras av riksbankschef Erik Thedéen. Den löpande verksamheten hanteras av exekutivstyrelsen och leds av verkställande direktör Kristalina Georgieva. Sverige ingår i den nordisk-baltiska valkretsen som för nuvarande företräds av Vitas Vasiliauskas.

IMF:s ordinarie resurser består av kvoter samt tillfälliga lån via IMF:s nya lånearrangemang (New Arrangement to Borrow, NAB) och bilaterala avtal. Totalt uppgår resurserna till ca 12 373 miljarder kronor, med en utlåningskapacitet på ca 8 820 miljarder kronor. Den 16:e kvotöversynen avslutades i december 2023 och innebär en kvothöjning på 50 procent utan ändrade kvotandelar för medlemsländerna. För att kvothöjningen ska träda i kraft krävs godkännande av medlemsländer som tillsammans innehar motsvarande minst 85 procent av kvoterna. USA innehar 17,4 procent av kvoterna, vilket innebär att kvothöjningen behöver godkännas av landet för att träda i kraft, vilket så långt inte har skett. För att IMF ska ha tillräckliga resurser i avvaktan på att kvothöjningen godkänns krävs att de bilaterala lånen tillfälligt förlängs och att lånearrangemanget NAB tillfälligt bibehålls på samma nivå.

Under 2026 förväntas fortsatt politiskt tryck på en omfördelning av kvotandelar under den kommande 17:e kvotöversynen, särskilt från länder som anser sig vara underrepresenterade, bl.a. Kina. Stora ägare, bl.a. USA, väntas dock kraftfullt motsätta sig detta. Under våren 2026 kommer IMF:s exekutivstyrelse att inleda en diskussion om de underliggande principerna för den 17:e kvotöversynen.

Sveriges kvotandel är 0,93 procent (ca 55 miljarder kronor) i fonden. Sverige bidrar även med lån via NAB (ca 57 miljarder kronor) och bilaterala lån (ca 40 miljarder kronor) samt lånelöften och bidrag till IMF:s fonder för låginkomstländer, bl.a. Poverty Reduction and Growth Trust (PRGT) och Resilience and Sustainability Trust (RST). Utöver att bidra till IMF:s ordinarie resurser ställde Riksbanken, efter beslut från riksdagen, ut lånelöften till PRGT 2016 och 2022. Sammantaget motsvarar lånelöftena från Riksbanken till fonden ca 16 miljarder kronor.

Regeringens prioriteringar

Regeringen anser att IMF ska ha tillräckliga resurser för att i ekonomiskt och finansiellt turbulenta perioder kunna främja finansiell och monetär stabilitet, och stödja länder att nå en positiv ekonomisk utveckling. Det är viktigt att det på de internationella finansmarknaderna finns förtroende för institutionens förmåga att hantera krissituationer. För att säkerställa en balanserad ansvarsfördelning mellan medlemsländerna och en förutsägbarhet i institutionens utlåningskapacitet är det angeläget att de permanenta resurserna utgör den största delen av institutionens resurser, i stället för temporära resurser i form av frivilliga lån från medlemsländerna. Ökningen av institutionens permanenta resurser till följd av den 16:e kvotöversynen bidrar till detta. Regeringen avser att inta en konstruktiv hållning i förhandlingarna om den 17:e kvotöversynen, och verka för att EU ska agera enat för att öka sitt inflytande i förhandlingarna. Regeringen anser att de fattigaste medlemsländernas kvotandelar bör skyddas och att en balanserad ansvarsfördelning är viktig. Regeringen bedömer att IMF:s ordinarie utlåningsresurser och temporära resurser sammantaget är tillräckliga på kort och medellång sikt. Fonden PRGT bör ha tillräckliga resurser för att kunna stödja

låginkomstländer som de senaste åren drabbats hårt av flera ekonomiska chocker. Regeringen anser därför att det är viktigt att länder fullföljer sina beslutade åtaganden gentemot PRGT.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att IMF har en mycket viktig roll när det gäller att identifiera och uppmärksamma risker för den finansiella stabiliteten. Vidare fyller IMF en viktig funktion genom att med en hög grad av integritet och oberoende utvärdera såväl den globala ekonomin som enskilda länder. Utskottet noterar IMF:s bedömning från 2025 att den globala ekonomin gått i riktning mot ökad protektionism, geopolitisk osäkerhet och ökade finansiella risker. IMF uppmärksammade växande globala obalanser och uppmanade Europa att öka investeringarna och fördjupa den inre marknaden.

Utskottet välkomnar att IMF har stöttat Ukraina på flera sätt och anser liksom regeringen att IMF har en viktig roll i fråga om att stödja landet. IMF:s låneprogram fyller en viktig funktion och kan även bidra till att tillgängliggöra resurser från andra aktörer. Utskottet anser likt regeringen att det är angeläget att fonden, inom sitt mandat, fortsätter att stödja Ukraina och andra länder som drabbas av effekterna av Rysslands aggressivitet. Utskottet anser att skrivelsen om verksamheten i IMF ger en bra bild av verksamheten i institutionen under det senaste året. Liksom utskottet tidigare framhållit är det värdefullt att regeringens prioriteringar i förhållande till IMF:s arbete tydligt redovisas i skrivelsen. Inriktningen är bl.a. att IMF ska ha tillräckliga resurser för att i ekonomiskt och finansiellt turbulenta perioder kunna främja finansiell och monetär stabilitet, och stödja länder så att de når en positiv ekonomisk utveckling. Det är viktigt att det på de internationella finansmarknaderna finns förtroende för institutionens förmåga att hantera krissituationer. Vidare är IMF:s finansiella hållbarhet en förutsättning för att institutionen ska kunna stödja utsatta medlemsländer. IMF bör bl.a. upprätthålla strikta villkor för utlåning för att bibehålla incitament för mottagarländer att föra en ansvarsfull ekonomisk politik. För att säkerställa en bred fördelning av bördor mellan medlemsländerna och förutsägbarheten i institutionens utlåningskapacitet är det angeläget att de permanenta resurserna utgör den största delen av institutionens resurser i stället för temporära resurser i form av frivilliga lån från medlemsländerna. Utskottet följer frågan om genomförandet av kvotöversynen. Utskottet delar regeringens syn på vad som är prioriterat inom IMF.

Som framgår av regeringens skrivelse avser regeringen framöver att redogöra för arbetet inom IMF enbart i den skrivelse som omfattar samtliga internationella finansiella institutioner och som lämnas vartannat år. Det skulle innebära att riksdagen endast kommer att ta emot en skrivelse från regeringen om IMF vartannat år, i stället för som nu då regeringen vartannat år redogör för arbetet inom IMF och vartannat år för arbetet inom såväl IMF som andra finansiella institutioner. Syftet är enligt regeringen att göra skrivelsen mer

effektiv och ändamålsenlig. Skrivelsen har sitt ursprung i att riksdagen 2003 begärde att regeringen med regelbundna intervall skulle redovisa hur arbetet i IMF, Världsbanksgruppen och de regionala utvecklings- och investeringsbankerna hade bedrivits och vilka prioriteringar regeringen hade haft i arbetet med dessa institutioner. Den skrivelse från regeringen som blev resultatet av riksdagens begäran behandlades av utrikesutskottet, och finansutskottet fick regelmässigt tillfälle att yttra sig i de frågor som rörde finansutskottets beredningsområde. Därefter föreslog finansutskottet i mars 2017 att riksdagen skulle rikta ett tillkännagivande till regeringen om behovet av en ny regelbunden skrivelse om IMF och andra internationella finansiella institutioners arbete med frågor som rör finansiell och monetär stabilitet. Riksdagen ställde sig bakom utskottets förslag. Utskottet anförde i sin motivering att det var angeläget att riksdagen fick löpande och adekvat information om utvecklingen och verksamheten i de internationella finansiella institutioner som Sverige är medlem i. Som svar på riksdagens tillkännagivande anförde regeringen att den med start 2018 i en skrivelse vartannat år skulle redogöra för arbetet inom IMF och vartannat år redogöra för arbetet inom såväl IMF som andra internationella finansiella institutioner.

Utskottet har i sina tidigare ställningstaganden upprepade gånger välkomnat den form skrivelsen haft sedan 2018 och framfört värdet av att årligen ta del av arbetet inom de internationella finansiella institutionerna som regeringen bedriver. Utskottet anser fortsatt att regeringen bör lämna en skrivelse om arbetet med de internationella finansiella institutionerna vartannat år och en renodlad skrivelse om verksamheten i Internationella valutafonden vartannat år.

Utskottet föreslår därmed att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Makrotillsyn och bolånemarknaden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om makrotillsyn och bolånemarknaden. Utskottet hänvisar till den översyn av reglerna för makrotillsynen som riksdagen nyligen beslutat om.

Jämför reservation 1 (S), 2 (V) och 3 (C).

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:3559 av Mikael Damberg m.fl. (S) anförs att kostnadskrisen för hushållen har blyxtbelyst de strukturella problemen i den svenska banksektorn och på bolånemarknaden. Motionärerna framhåller att regeringen bör utreda och återkomma med förslag på åtgärder i syfte att stärka konsumenternas ställning och rörligheten på bolånemarknaden (yrkande 1). Korta räntebindningstider på bolån innebär enligt motionärerna inte bara en risk för individen, utan också en sårbarhet för Sveriges finansiella stabilitet. Regeringen bör därför även återkomma med förslag på åtgärder i syfte att stärka de ekonomiska incitamenten för konsumenter att ha längre räntebindningstider (yrkande 2). Vidare menar motionärerna att det bör införas ett förbud mot användningen av s.k. listräntor vid bolån (yrkande 5).

Joakim Järrebring m.fl. (S) anför i kommittémotion 2025/26:3650 yrkande 16 att det bör införas ett statligt startlån för förstagångsköpare. Ett sådant lån skulle enligt motionärerna underlätta inträdet på den ägda bostadsmarknaden och minska behovet av t.ex. blacolån för att finansiera en kontantinsats.

Ida Gabrielsson m.fl. (V) framhåller i kommittémotion 2025/26:321 yrkande 2 att regeringen bör återkomma med förslag om att införa en motsvarighet till den finska modellen för bostadslån i Sverige (yrkande 2). I Finland är det enligt motionärerna exempelvis tydligare vilka påslag på räntan banken gör i förhållande till sin upplåningskostnad, vilket underlättar för bolånekunder att jämföra och värdera bankernas erbjudanden.

I kommittémotion 2025/26:3184 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 28 anförs att det bör tillsättas en utredning om hur utlåningen för bostadsköp till pensionärer kan utvecklas. Motionärerna anser också att det behövs en fortsatt översyn av kreditrestriktionerna (yrkande 30). Regeringens aviserade förändringar av amorteringskraven är enligt motionärerna viktiga, men införandet behöver påskyndas och det bör ses över om ytterligare lättnader behövs. Därtill anser motionärerna att det ska vara möjligt för fler att långsiktigt spara till ett eget boende (yrkande 31). Det kan göras bl.a. genom att förutsättningar skapas för en ny egnahemsrörelse som sänker trösklarna till bostadsmarknaden. Motionärerna anser vidare att det bör övervägas att införa

bosparande enligt tysk modell, som innebär en form av planlagt sparande med garanterat lånelöfte (yrkande 32).

Niklas Sigvardsson m.fl. (S) anför i motion 2025/26:1239 yrkande 5 att det bör övervägas att införa ett statligt startlån för att fler unga och hushåll med stabil inkomst men låg förmögenhet ska kunna ges möjligheten att äga sitt boende.

Markus Wiechel och Ann-Christine Frohm (båda SD) anför i motion 2025/26:2804 att det bör införas särskilda bolån riktade till unga (yrkande 1) och till förstagångsköpare (yrkande 2) i syfte att underlätta inträdet på bostadsmarknaden och förkorta spartiden. Motionärerna anser också att det bör införas ett skattefritt bosparande inför köp av första bostaden (yrkande 3). Också i motion 2025/26:3074 av Markus Wiechel m.fl. (SD) anför att det bör införas särskilda bolån riktade till unga (yrkande 1) och till förstagångsköpare (yrkande 2).

I motion 2025/26:2806 av Markus Wiechel (SD) yrkande 1 anför att amorteringskravet bör ses över i syfte att öka bankernas incitament att höja amorteringsgraden bland låntagarna. Motionären anser också att det bör utredas om ränteavdraget skulle kunna kopplas till ett amorteringskrav (yrkande 2). Därtill bör ett amorteringskrav som varierar beroende på låntagarens ålder utredas (yrkande 3).

Ann-Sofie Lifvenhage (M) anför i motion 2025/26:1289 att det bör övervägas om amorteringskraven på bostadslån kan sänkas ytterligare.

Bakgrund och pågående arbete

Översyn av reglerna för makrotillsyn

I april 2023 gav regeringen en kommitté i uppdrag att analysera hur låntagarbaserade makrotillsynsåtgärder kan utformas för att hantera makroekonomiska risker och konsumentskydd och på det sättet bidra till en ändamålsenlig tillämpning av åtgärderna (dir. 2023:53). Kommittén överlämnade i november 2024 betänkandet *Reglering av hushållens skulder* (SOU 2024:71). I betänkandet lämnar kommittén vissa förslag och bedömningar på området. Betänkandet har inte remitterats. I stället togs promemorian *Utveckling av makrotillsynsområdet* fram inom Finansdepartementet. Promemorian har remissbehandlats. Därefter, i februari 2026, lämnade regeringen en proposition med förslag om en ny lag om begränsning av bostadskrediter, som ska ersätta Finansinspektionens (FI) föreskrifter och allmänna råd om amorteringskrav och bolånetak (prop. 2025/26:119). Förslaget innebär bl.a. följande förändringar i förhållande till det som gäller i dag:

- Det skärpta amorteringskravet tas bort, dvs. kravet på ytterligare amortering med minst 1 procent om kredittagarens samlade bostadskrediter överstiger 4,5 gånger bruttoårsinkomsten.

- Bolånetaket ska höjas från 85 till 90 procent av bostadens marknadsvärde vid köp av en ny bostad. Samtidigt begränsas bolånetaket till 80 procent av bostadens marknadsvärde när det gäller krediter som tas för att utöka en befintlig bostadskredit.

Syftet är enligt regeringen att bidra till en sund amorteringskultur, minskade trösklar på bostadsmarknaden och bättre förutsättningar för olika grupper att äga sin bostad utan att det görs avkall på den finansiella stabiliteten.

Med hänsyn till de föreslagna åtgärderna bedömer regeringen bl.a. att behovet av särskilda åtgärder för förstagångsköpare blir tillräckligt tillgodosett.

Regeringens förslag innebär också att det undantag från amorteringskrav för kapitalfrigöringskrediter (dvs. för bostadskrediter som är avsedda att betalas först genom en framtida försäljning av säkerheten) som i dag finns i FI:s föreskrifter om amorteringskrav, förs över till den nya lagen.

I propositionen föreslås även att Riksbankens roll på makrotillsynsområdet ska stärkas. Som ett led i detta får Riksbanken ansvaret för att fastställa det kontracykliska buffertvärdet vid tillämpning av EU:s kapitaltäckningsregelverk för banker.

Lagändringarna träder i kraft den 1 april 2026. Riksdagen beslutade om propositionen den 4 mars 2026 (bet. 2025/26:FiU36, rskr. 2025/26:171).

Åtgärder för att stärka konsumenternas ställning på bolånemarknaden

Sedan den 1 juli 2025 gäller nya regler om ränteskillnadsersättning (prop. 2024/25:97, bet. 2024/25:CU17, rskr. 2024/25:191). Lagändringen innebär att en ny modell införts för beräkning av ränteskillnadsersättning vid förtidsbetalning av bundna bostadslån. Syftet med lagändringen är bl.a. att minimera risken för omotiverade skillnader mellan olika låntagare som förtidsbetalar sitt bundna bostadslån och att göra det enklare för låntagarna att konkurrensutsätta sina bostadslån.

En utredning har haft i uppdrag att bl.a. överväga införandet av en lagreglerad modell för hyrköp av bostäder. En sådan modell kan enligt regeringen skapa flexibilitet och göra det möjligt för fler att ta sig in på den ägda bostadsmarknaden. Utredningens betänkande Fler vägar till att äga sitt boende (SOU 2024:83) har remissbehandlats och bereds för närvarande i Regeringskansliet. En proposition är aviserad till våren 2026.

FI har i uppdrag från regeringen att arbeta för ett gott konsumentskydd på finansmarknaden. FI har bl.a. kartlagt och analyserat åtgärder för att stärka konsumenternas ställning på bankmarknaden, med fokus på räntor och avgifter för bolån och sparkonton (FI dnr 23-6906). FI publicerar på sin webbplats information om exempelvis genomsnittlig och rörlig ränta på nya bolån. Sedan september 2024 gäller även att banker och andra bolåneföretag ska lämna amorteringsunderlag digitalt och skyndsamt (FFFS 2024:1).

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat flera liknande motionsyrkanden, senast i betänkande 2024/25:FiU22. Yrkandena avstyrktes bl.a. med hänvisning till den pågående översynen av låntagarbaserade makrotillsynsåtgärder och till FI:s uppdrag att analysera åtgärder för att stärka konsumenternas ställning på bankmarknaden. Riksdagen biföll utskottets förslag (rskr. 2024/25:174).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att makrotillsyn, inklusive låntagarbaserade makrotillsynsåtgärder, är ett politikområde som syftar till att identifiera och hantera risker i det finansiella systemet som helhet. Makrotillsynen ska bidra till att värna den finansiella stabiliteten och minska uppbyggnaden av systemrisker. Samtidigt som t.ex. amorteringskrav bidrar till att dämpa skuldsättningen och därigenom öka motståndskraften hos hushållen kan de, om de är alltför höga, ha motsatt effekt. Som framgår av utskottets redogörelse ovan har ett arbete med att se över reglerna för makrotillsynen pågått under senare år. Som ett resultat av det arbetet beslutade riksdagen nyligen om en proposition om en ny lag om begränsning av bostadskrediter, som ska ersätta FI:s föreskrifter och allmänna råd om amorteringskrav och bolånetak. Syftet med lagen är att bidra till en sund amorteringskultur, minskade trösklar på bostadsmarknaden och bättre förutsättningar för olika grupper att äga sin bostad utan att det görs avkall på den finansiella stabiliteten.

Som också framgår av redogörelsen ovan har det därutöver vidtagits en rad åtgärder för att stärka konsumenternas ställning på bolånemarknaden, exempelvis nya regler om ränteskillnadsersättning och amorteringsunderlag.

Mot den bakgrunden avstyrks motionsyrkandena.

SBAB

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om SBAB. Utskottet hänvisar till regeringens arbete inom ramen för statens ägarpolicy och principer för bolag med statligt ägande.

Jämför reservation 4 (S), 5 (V) och 6 (MP).

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:3559 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 4 anförs att SBAB:s uppdrag bör ändras till att genom en effektiv verksamhet bidra till mångfald, konkurrens och prispress på marknaden för bolån. SBAB:s avkastningskrav bör enligt motionärerna utredas i syfte att förbättra konkurrensförhållandena på bolånemarknaden. Motionärerna anser även att SBAB bör ges möjlighet att tillhandahålla lönekonton.

Ida Gabrielsson m.fl. (V) framhåller i kommittémotion 2025/26:321 yrkande 1 att regeringen bör återkomma med förslag som innebär att SBAB:s avkastningskrav sänks från 10 till 5 procent, utöver statsobligationsräntan.

I kommittémotion 2025/26:3547 av Amanda Palmstierna m.fl. (MP) yrkande 8 efterfrågas att regeringen utreder möjligheten att ge ägardirektiv till SBAB om skraddarsydda hypotekskrediter för energieffektivisering som ska kunna beviljas småhusägare, bostadsrättsföreningar, kooperativa hyresföreningar och mindre hyreshusföretag.

Oliver Rosengren och Gustaf Göthberg (båda M) framhåller i motion 2025/26:2441 yrkande 3 att regeringen bör överväga en försäljning av SBAB, för att därigenom minska risken för intressekonflikter när staten är både domare och spelare.

Bakgrund

Om SBAB

SBAB Bank AB (publ) tillhandahåller lån, sparande och andra tjänster för boende och boendekonomi till privatpersoner, bostadsrättsföreningar och fastighetsbolag i Sverige. Banken ägs helt av staten och var vid utgången av 2024 den femte största banken i Sverige (skr. 2024/25:140). Banken har inget samhällsuppdrag beslutat av riksdagen. SBAB:s bolagsstämma har fastställt SBAB:s ekonomiska mål, och dessa innebär bl.a. att bankens avkastning på eget kapital ska uppgå till minst 10 procent.

SBAB styrs i enlighet med statens ägarpolicy och principer för bolag med statligt ägande som beslutades i februari 2025. Av ägarpolicyn framgår att det för staten som aktiv och professionell ägare ingår att pröva skälen för fortsatt statligt ägande liksom att överväga bolagens olika uppdrag och inriktning.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat liknande motionsyrkanden om SBAB, senast i betänkande 2024/25:FiU22. Motionsyrkandena avstyrktes bl.a. med hänvisning till att SBAB har en viktig roll för att stärka konkurrensen och bidra till en sund och transparent marknad. Utskottet påminde också om att det ingår för staten som aktiv och professionell ägare att pröva skälen för fortsatt statligt ägande liksom att överväga bolagens olika inriktning. Riksdagen biföll utskottets förslag (rskr. 2024/25:174).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att SBAB har en viktig roll för att stärka konkurrensen och bidra till en sund och transparent marknad gentemot sina kunder. Vidare är det viktigt att staten är en aktiv och professionell ägare med fokus på långsiktigt och hållbart värdeskapande. Utskottet påminner också om att det ingår för staten som aktiv och professionell ägare att pröva skälen för fortsatt statligt

ägande liksom att överväga bolagens olika inriktning. Mot bakgrund av detta avstyrks motionsyrkandena.

Statistik över hushållens tillgångar och skulder

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om statistik över hushållens tillgångar och skulder. Utskottet hänvisar till pågående arbete. Jämför reservation 7 (S).

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:3553 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkande 13 anför att Riksbankens och regeringens möjligheter att bedriva en välvägd politik i dag kraftigt begränsas av avsaknaden av statistik över hur hushållens tillgångar och skulder fördelas. Det är enligt motionärerna angeläget att sådan statistik börjar samlas in så snart som möjligt. Ett motsvarande yrkande om behovet av ny statistik över hushållens tillgångar och skulder framförs i kommittémotion 2025/26:3559 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 6.

Adrian Magnusson (S) anför i motion 2025/26:1163 att det bör införas ett nationellt förmögenhetsregister.

Bakgrund och pågående arbete

I november 2022 överlämnade Utredningen om statistik över hushållens tillgångar och skulder sitt betänkande till regeringen (SOU 2022:51). Utredningen tillsattes efter ett tillkännagivande från riksdagen (bet. 2019/20:FiU8, rskr. 2019/20:16–17). Bakgrunden var en framställning från Riksbanken om behovet av statistik över hushållens tillgångar och skulder (framst. 2018/19:RB4). Utredningen hade i uppdrag att grundligt belysa och analysera hur individbaserad statistik över hushållens tillgångar och skulder kan tas fram och användas för att ge en fullgod bild av hushållens finansiella ställning utan att den personliga integriteten och skyddet för personuppgifter åsidosätts. Enligt utredningen finns det ett stort samhällsbehov av att på nytt framställa statistik över hushållens tillgångar och skulder. För en sådan framställning behövs uppgifter på individnivå. Utredningen föreslog att Statistiska centralbyrån (SCB) skulle vara statistikansvarig myndighet.

Regeringen beslutade i juli 2024 att inte gå vidare med utredningens förslag. I stället gav regeringen SCB i uppdrag att analysera hur en av myndighetens befintliga stickprovsundersökningar skulle kunna kompletteras med information om skulder och vissa tillgångar (Fi 2024/01529). Att utgå från en befintlig urvalsundersökning i stället för att skapa ett nytt register bedömdes av regeringen både ge effektivitetsvinster och värna den personliga integriteten. SCB redovisade uppdraget i mars 2025 (SCB2024/330). SCB

föreslår bl.a. att uppgifter om lån och banktillgodohavanden ska samlas in från banker och kreditinstitut (SCB2024/330).

Arbetet med frågan har därefter fortsatt i Regeringskansliet. I mars 2026 lämnade regeringen en lagrådsremiss Stickprovsinsamling av uppgifter om hushållens skulder. I lagrådsremissen föreslår regeringen att SCB:s mikrosimuleringsmodell Fasit ska utökas med uppgifter om hushållssektorns skulder och skuldbetalningar. Genom att dessa uppgifter behandlas i Fasit möjliggörs enligt regeringen bättre analyser av individers och hushålls motståndskraft och känslighet mot ekonomiska störningar. Detta kan bidra till beslutsunderlaget för den ekonomiska politiken och att ändamålsenliga åtgärder kan identifieras. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2026. En proposition är aviserad till våren 2026.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat liknande motionsyrkanden, senast i betänkande 2024/25:FiU22. Motionsyrkandena avstyrktes bl.a. med hänvisning till pågående arbete. Riksdagen biföll utskottets förslag (rskr. 2024/25:174).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att regeringen i juli 2024 beslutade att inte gå vidare med förslagen från den utredning som sett över behovet av statistik över hushållens tillgångar och skulder. I stället gav regeringen ett uppdrag till SCB att analysera hur en av myndighetens befintliga stickprovsundersökningar skulle kunna kompletteras med information om skulder och vissa tillgångar. Att utgå från en befintlig urvalsundersökning i stället för att skapa ett nytt register bedömdes av regeringen både ge effektivitetsvinster och värna den personliga integriteten. Utskottet noterar att arbetet med frågan därefter har fortsatt i Regeringskansliet, och i oktober 2025 presenterades en promemoria med lagförslag om stickprovsinsamling av uppgifter om hushållens skulder. Regeringen har även aviserat att en proposition ska lämnas till riksdagen under våren.

Mot bakgrund av det pågående arbetet på detta område avstyrks motionsyrkandena.

Struktur och konkurrens på bank- och finansmarknaden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om struktur och konkurrens på bank- och finansmarknaden. Utskottet hänvisar till pågående arbete på såväl nationell nivå som EU-nivå för att fortsätta att utveckla finansmarknaderna.

Jämför reservation 8 (V).

Motionerna

Ida Gabrielsson m.fl. (V) framhåller i kommittémotion 2025/26:321 att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om krav på bankerna om att ta fram årliga kostnadssammanställningar som informerar kunderna om hur mycket de har betalat i avgifter till bankerna (yrkande 3). Motionärerna förordar vidare att en utredning bör tillsättas som analyserar för- och nackdelar med ett förbud mot produktpaketering samt lämnar förslag på hur transparensen kan öka på bankmarknaden (yrkande 4). Därtill bör regeringen återkomma till riksdagen med förslag om lag- och regeländringar och även stöd till uppstart av nya sparbanker (yrkande 7). Regeringen bör enligt motionärerna vidare låta utreda frågan om att förbjuda prissignalering på bankmarknaden (yrkande 8). Studier har visat att det förekommer osunda handelsmönster relaterade till algoritm- och högfrekvenshandel, och motionärerna anser att regeringen bör tillsätta en utredning som ser över regleringen av algoritm- och högfrekvenshandeln på de finansiella marknaderna (yrkande 9). Motionärerna efterfrågar vidare en utredning om hur avgifterna till insättningsgarantin på ett bättre sätt kan avspegla värdet på den försäkring som staten tillhandahåller (yrkande 10). Det bör enligt motionärerna även utredas hur de många samarbetena inom banksektorn påverkar konkurrensen och hur alla företag ska kunna ges tillträde till infrastrukturen på de finansiella marknaderna på lika villkor samt hur ett ökat statligt ägande av finansiell infrastruktur kan främja konkurrensen på de finansiella marknaderna (yrkande 11).

I motion 2025/26:1494 av Eric Westroth (SD) efterfrågas en utredning och förslag på åtgärder för att förenkla processen för privatpersoner och företag att byta bank med syftet att minska administrativa hinder och främja konkurrensen på bankmarknaden.

Markus Wiechel (SD) förordar i motion 2025/26:2806 yrkande 4 en opartisk kontroll av PPM-rådgivning.

Marléne Lund Kopparklint (M) menar i motion 2025/26:3337 att det bör utredas hur man säkerställer att försäkringstagare får en opartisk och rättssäker medicinsk bedömning i personskadaärenden.

Elisabeth Thand Ringqvist och Anders W Jonsson (båda C) anser i motion 2025/26:2629 att risktagandet i företagande behöver utjämnas så att kreditvärdigheten inte längre beror på var i landet företaget ligger.

I motion 2025/26:2632 av Elisabeth Thand Ringqvist (C) anförs att FI bör ges i uppdrag att främja innovation på den finansiella marknaden.

Mikael Larsson och Catarina Deremar (båda C) framför i motion 2025/26:2765 att det bör genomföras en översyn av sparbankslagen (yrkande 1). Motionärerna anser också att det bör införas en möjlighet för sparbanker att ta in externt kapital (yrkande 2). Därtill menar motionärerna att det svenska regelverket för banker behöver ses över för att det ska bli proportionerligt och rimligt (yrkande 3).

Bakgrund och pågående arbete

Regeringens arbete med att stärka konkurrensen på finansmarknaden

Regeringen redogör i budgetpropositionen för 2026 om sitt arbete med att stärka konkurrensen på finansmarknaden (prop. 2025/26:1 utg.omr. 2). Den svenska bankmarknaden är koncentrerad och tillsammans står sju banker för mer än 80 procent av utlåningen till allmänheten i Sverige. De tre storbankerna har dock över tid tappat marknadsandelar till fördel för framför allt bolånebankerna. Sverige har enligt regeringen i förhållande till många EU-länder väl fungerande finansiella marknader och ett högt och aktivt deltagande från konsumenter. Aktiva konsumenter bidrar också till att öka konkurrensen på de finansiella marknaderna. Ett mått på det är enligt regeringen bankernas bruttomarginal på bolån som sjunkit sett över en längre tid. Också avgifterna för fondsparande har minskat, även om stora skillnader finns mellan olika sparprodukter.

På finansmarknadsområdet avser regeringen att fortsätta bjuda in till informella branschråd för att samla berörda aktörer och identifiera frågor som är viktiga för att stärka svensk konkurrenskraft och andra vitala intressen.

På EU-nivån är den fortsatta utvecklingen av EU:s finansmarknader en prioriterad fråga för regeringen. EU-kommissionen har som mål att skapa en sparande- och investeringsunion (SIU), där både bank- och kapitalmarknader ingår. Arbetet med att fördjupa den inre marknaden och ytterligare integrera EU:s kapitalmarknader handlar bl.a. om att ta bort hinder för gränsöverskridande verksamheter och att minska regelbördor och administrativa kostnader. Regeringen avser att fortsätta verka för att kapitalmarknaderna utvecklas med en marknadsbaserad ansats som främjar konkurrens och öppenhet mot tredjeländer.

Regeringen uppger också att den fortsätter att arbeta med sparandefrågor både på EU-nivå och nationellt, bl.a. med att se om redovisningen av kostnader kan förbättras för att stärka konkurrensen i olika led på sparandemarknaderna.

EU:s bankpaket

Under våren 2024 antog Europaparlamentet och rådet vissa ändringar i tillsynsförordningen, kapitaltäckningsdirektivet och ändringsdirektivet, det s.k. bankpaketet. Genom ändringarna genomförs på EU-nivå bl.a. de kvarstående delarna av Basel 3-överenskommelsen. Ett annat syfte med ändringarna är att integrera hållbarhet i tillsynen, ytterligare harmonisera regelverket och göra det mer proportionerligt genom att anpassa kraven för mindre kreditinstitut när det gäller offentliggörande av information. I en promemoria från Finansdepartementet föreslås de lagändringar som krävs för att i svensk rätt genomföra de föreslagna ändringarna i kapitaltäckningsdirektivet som har gjorts inom ramen för bankpaketet (Fi2025/01199). En proposition är aviserad till våren 2026.

Mifid 2 och Mifir

EU:s direktiv och förordning om värdepappersmarknaden Mifid 2 och Mifir syftar till att öka transparensen, förbättra investerarskyddet och förstärka förtroendet för de europeiska värdepappersmarknaderna. Här finns bl.a. krav om information och organisation för värdepappersföretag som ägnar sig åt algoritmisk handel. Reglerna är införlivade i svensk rätt i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Priip-förordningen

Sedan januari 2018 gäller Priip-förordningen, som innebär att alla som utvecklar och säljer paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter (Priip-produkter) ska ta fram ett faktablad som ska hjälpa icke-professionella investerare att förstå produkternas viktigaste egenskaper och risker, jämföra olika produkter med varandra och fatta välgrundade investeringsbeslut. Förordningen tillämpas sedan januari 2023 även på aktörer på fondområdet (värdepappersfonder, specialfonder och övriga alternativa investeringsfonder som marknadsförs till icke-professionella investerare).

Översyn av den svenska fondmarknaden

Fondmarknadsutredningen har haft i uppdrag att se över hur den svenska fondlagstiftningen kan moderniseras och anpassas till marknadens behov (dir. 2023:163).

I december 2025 lämnade regeringen lagrådsremissen En starkare fondmarknad baserad på ett delbetänkande av Fondmarknadsutredningen. Den innehåller förslag till lagändringar som syftar till att stärka konkurrens och motståndskraft på den svenska fondmarknaden. Flera av förslagen är nödvändiga för att anpassa svensk rätt till ändringar i de två centrala EU-direktiven på fondområdet, AIFM-direktivet och UCITS-direktivet. En proposition är aviserad till våren 2026.

Vidare lämnades i december 2025 Fondmarknadsutredningens slutbetänkande Fondandelsbolag – för en mer konkurrenskraftig fondmarknad (SOU 2025:117). Utredaren föreslår en ny lag om associationsrättsliga fonder med rörligt andelskapital, vilket kan stärka den svenska fondmarknadens konkurrenskraft.

Avgifterna till insättningsgarantin

Insättningsgarantin innebär att staten garanterar insättningar i banker, kreditmarknadsföretag och värdepappersbolag som har FI:s tillstånd att ta emot kunders pengar på konto. Insättningsgarantin baseras på insättningsgarantidirektivet (prop. 2015/16:106, bet. 2015/16:106, rskr. 2015/16:261). Garantin finansieras genom årliga avgifter från de anslutna instituten. Alla banker och institut som omfattas av insättningsgarantin betalar en årlig avgift till Riksgälden, som är ansvarig garantimyndighet. Avgiften baseras framför allt på institutets risknivå och dess sammanlagda garanterade insättningar. Varje medlemsland kan utifrån insättningsgarantidirektivet utforma en metod för att beräkna avgiften. När Riksgälden utformat avgiftsmodellen har hänsyn tagits till de riktlinjer som Europeiska bankmyndigheten (EBA) har utfärdat. Institutens avgift påverkas också av att det totala uttaget av avgifter ska uppgå till 0,1 procent av de totala garanterade insättningarna. De totala avgifterna för 2025 var ca 2,5 miljarder kronor.

Riksgäldskontoret beskriver i en aktuell rapport de avvägningar som gjorts när avgiften till insättningsgarantin utformats (Fokusrapport nummer 3 2025).

Sparbankslagen

En sparbank är en särskild associationsform som innebär att banken i grunden närmast är en stiftelse men har samma organisation som ett aktiebolag eller en ekonomisk förening. Till skillnad från sådana företag som har ägare eller medlemmar utövas den bestämmande makten i en sparbank av s.k. huvudmän, som representerar insättarna i banken. Den associationsrättsliga regleringen för sparbanker finns i sparbankslagen (1987:619). I mars 2020 remitterade Finansdepartementet promemorian Ny associationsrätt för sparbanker (Fi2020/00910/B). I promemorian föreslås att sparbankslagen upphävs och att sparbanker i stället ska tillämpa lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar med de undantag som motiveras av associationsformen (bl.a. bestämmelser om huvudmän och användning av egendom) och av bankrörelsen. Förslaget syftar till att sparbanker ska omfattas av en modern och ändamålsenlig reglering. Förslaget har remissbehandlats och remisstiden gick ut i juni 2020. Regeringen har inte gått vidare med förslaget.

Finansinspektionens innovationscenter

FI har inget uttalat mål att bidra till innovation på finansmarknaden. FI:s innovationscenter arbetar dock med information, vägledning och dialog med företag som vill bedriva innovationsverksamhet. FI:s utgångspunkt är att

finansiell reglering och tillsyn inte ska utgöra ett hinder för utveckling och innovation på det finansiella området, förutsatt att FI:s övriga uppdrag inte åsidosätts. Under 2026 ska FI:s innovationscenter utvärdera en ny metod, kallad Innovationskompassen, för att identifiera och hantera behov av vägledning som uppstår när företag utvecklar nya affärsmodeller eller tekniska lösningar. Innovationskompassen syftar enligt FI till att skapa bättre förutsättningarna för innovation och att samtidigt förenkla för företag i den finansiella sektorn.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat liknande motionsyrkanden, senast i betänkande 2024/25:FiU22. Motionsyrkandena avstyrktes bl.a. med hänvisning till pågående arbete. Riksdagen biföll utskottets förslag (rskr. 2024/25:174).

Utskottets ställningstagande

Det riksdagsbundna målet för finansmarknadsområdet innebär bl.a. att det finansiella systemet ska vara stabilt, präglas av sund konkurrens och att de finansiella företagen ska ta sitt ansvar för ett starkt skydd för konsumenter.

Den svenska bankmarknaden är koncentrerad och tillsammans står sju banker för mer än 80 procent av utlåningen till allmänheten i Sverige. Utskottet konstaterar samtidigt att de tre storbankerna över tid tappat marknadsandelar till fördel för framför allt bolånebankerna. Sverige har i förhållande till många EU-länder väl fungerande finansiella marknader och ett högt och aktivt deltagande från konsumenter. Utskottets uppfattning är att regeringen också arbetar aktivt såväl nationellt som på EU-nivå för att fortsätta att utveckla finansmarknaderna och säkerställa ett högt konsumentskydd.

Därmed avstyrker utskottet de aktuella motionsyrkandena.

Tillgång till grundläggande banktjänster

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om tillgång till grundläggande banktjänster. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående arbete.

Jämför reservation 9 (S), 10 (V), 11 (C) och 12 (MP).

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:3558 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 2 anfördes att regeringen bör fortsätta att utveckla de lokala servicekontoren och utreda hur Statens servicecenter kan medverka till att möjliggöra mötesplatser mellan finansservice och lokala aktörer i småkommuner utan fysiskt bank-

kontor. Samma motionärer anför i kommittémotion 2025/26:3559 yrkande 19 att regeringen snarast bör utreda möjligheten att i lag reglera bankernas ansvar för att erbjuda konton med begränsat tjänsteutbud (yrkande 19).

I kommittémotion 2025/26:308 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 1 framhålls att regeringen bör tillsätta en utredning med uppdrag att se över nuvarande reglering och presentera konkreta förslag som gör det enklare att tillgodose civilsamhällets behov av grundläggande banktjänster. Ett motsvarande yrkande framförs även i kommittémotion 2025/26:321 yrkande 12 av Ida Gabrielsson m.fl. (V).

I kommittémotion 2025/26:2831 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 18 framhålls att de allt hårdare penningtvättsregelverken har gjort att bankerna inte längre vill ha små företag eller civilsamhällesorganisationer som kunder, och att regeringen därför bör ge i uppgift till FI att utreda problematiken. Det bör också ses över om det i lagstiftning går att garantera företagare och civilsamhällesorganisationer rätt till konto, likt den rätt som privatpersoner har till konto i betalkontodirektivet.

Amanda Lind m.fl. (MP) framhåller i partimotion 2025/26:3775 yrkande 68 att förändringar av betaltjänstlagen bör snabbutredas för att underlätta civilsamhällesorganisationers tillgång till bankkonto. Det är enligt motionärerna viktigt att stoppa organiserad brottslighet men penningtvättsregleringen gör också att vissa delar av civilsamhället drabbas på sätt som inte är avsedda.

Dzenan Cisića (S) anför i motion 2025/26:1362 att regeringen ska återkomma med förslag som säkerställer möjligheten till grundläggande banktjänster för företag och privatpersoner.

I motion 2025/26:1499 av Adrian Magnusson (S) anser motionären att det bör ses över hur det kan underlättas för barn- och ungdomsrörelsen att få tillgång till och inneha bankkonton.

Sten Bergheden (M) anför i motion 2025/26:2322 att man bör se över möjligheten att låta andra vuxna än föräldrarna öppna bankkonton för barn och ungdomar utan att föräldrarna själva står för kontot och att pengarna dessutom kan låsas till dess att barnet är 18 år.

Enligt motion 2025/26:2325 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) bör regelverket ses över i syfte att en ensamkommande enskild individ ska kunna få ett eget konto.

I motion 2025/26:2603 av Anne-Li Sjölund m.fl. (C) efterfrågas en snabbutredning och förändring av betaltjänstlagen för att ge ideella föreningar enklare tillgång till bankkonto.

Sten Bergheden (M) anför i motion 2025/26:3113 att det bör övervägas att stärka äganderätten och rätten att disponera sina egna bankmedel.

Magnus Jacobsson (KD) framhåller i motion 2025/26:3625 att regeringen bör återkomma med förslag som säkerställer att privatpersoner och företag i Sverige inte godtyckligt utestängs från grundläggande banktjänster.

Bakgrund och pågående arbete

Statens servicecenter och de lokala servicekontoren

På de statliga servicekontoren, som Statens servicecenter ansvarar för, kan privatpersoner eller företagare få hjälp och vägledning från Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Migrationsverket, Pensionsmyndigheten och Skatteverket. Vid utgången av 2024 omfattade verksamheten 148 servicekontor i hela landet. Vägledande vid prövningen av vilka av myndigheternas tjänster och vilken service som servicekontoren ska tillhandahålla ska enligt regeringen vara de utgångspunkter som redovisades i budgetpropositionen för 2024, bl.a. att tjänsterna ska möta en varaktig och bred efterfrågan hos enskilda eller företag samt möjliggöra ett effektivt resursutnyttjande i staten (prop. 2023/24:1 utg.omr. 2 avsnitt 4.5.1).

I budgetpropositionen för 2025 aviserades en minskning av Statens servicecenters anslag och att myndigheten i högre grad ska få bestämmanderätt över frågan om var servicekontoren ska finnas etablerade (prop. 2024/25:1 utg.omr. 2 avsnitt 4.6). Mot denna bakgrund gav regeringen Statens servicecenter i uppdrag att redovisa en plan för en ny organisering av servicekontorsnätet (Fi2024/02222). Myndigheten lämnade i januari 2025 en delredovisning av uppdraget där det framgår att myndigheten preliminärt bedömer att besparingen kommer att innebära att 35 servicekontor behöver avvecklas under 2025–2027. Uppdraget ska slutredovisas senast den 1 oktober 2026. I slutredovisningen ska Statens servicecenter bl.a. redogöra för konsekvenserna för tillgängligheten till statlig service i olika typer av geografiska områden (däribland landsbygdsområden och områden där utanförskapet är stort).

Bankernas skyldigheter att tillhandahålla grundläggande banktjänster

Banker är – enligt unionsrätten – skyldiga att ingå avtal om betalkonto med grundläggande funktioner med konsumenter (4 a kap. lagen [2010:751] om betaltjänster). Med grundläggande funktioner avses insättningar, uttag och vissa betalningar. Rätten till betalkonto med grundläggande funktioner är begränsad till konsumenter som är lagligen bosatta i EES-området. Banker är också – enligt nationell rätt – skyldiga att ingå avtal om inlåningskonto, dvs. ett konto som omfattas av insättningsgarantin (11 d § lagen [1995:1571] om insättningsgaranti). Det sistnämnda gäller såväl konsumenter som företag och organisationer. Med stöd av ett sådant avtal kan t.ex. ett företag eller en organisation förhandla med banken om de produkter och tjänster som företaget eller organisationen behöver i sin verksamhet. Rätten till betalkonto med grundläggande funktioner och inlåningskonto (kontraheringsplikterna) gäller emellertid inte om det kommer i konflikt med penningtvättslagen.

FI utövar tillsyn över att bankerna uppfyller sina skyldigheter. FI fick i regleringsbrevet för 2023 i uppdrag att redovisa hur myndigheten utövar tillsyn över hur bankerna uppfyller skyldigheten att tillhandahålla betalkonto

med grundläggande funktioner till konsumenter. Myndigheten redovisade sitt uppdrag under hösten 2023 och har på eget initiativ följt upp frågan om konsumenters rätt till betalkonto med grundläggande funktioner, senast under hösten 2025 (Rätten till betalkonto – redovisning av Finansinspektionens tillsyn, dnr 23-2797, respektive Uppföljning av bankernas arbete med rätten till betalkonto, dnr 25-2469). FI framhåller i sin uppföljning att konsumenter har fortsatt svårt att få tillgång till grundläggande banktjänster och att också företag har svårt att få tillgång till dessa tjänster.

Regeringen gav i januari 2026 ett uppdrag till FI att genom att lämna vägledning på området underlätta för bankerna att uppfylla sina skyldigheter att tillhandahålla grundläggande banktjänster (Fi2026/00138). Skärningspunkterna mellan bankernas skyldighet att tillhandahålla grundläggande banktjänster och penningtvättslagen väcker olika tillämpningsfrågor och det finns enligt regeringen ett behov av vägledning på området, t.ex. genom allmänna råd, rättsliga ställningstaganden eller andra sätt. FI:s uppdrag ska redovisas senast den 29 maj 2026.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat flera av de frågor som motionärerna tar upp, senast i betänkande 2024/25:FiU22. Yrkandena avstyrktes bl.a. med hänvisning till pågående arbete. Riksdagen biföll utskottets förslag (rskr. 2024/25:174).

Utskottets ställningstagande

När det gäller de statliga servicekontoren har regeringen, vilket framgår av utskottets redogörelse ovan, fastställt vilka principiella utgångspunkter som bör vara vägledande vid prövningen av vilka av myndigheternas tjänster och vilken service som servicekontoren ska tillhandahålla. Utskottet ser ingen anledning att ändra på detta.

När det gäller frågan om tillgången till grundläggande banktjänster kan det konstateras att bankerna är skyldiga att ingå avtal om betalkonto med grundläggande funktioner med konsumenter. Vidare är bankerna också skyldiga att ingå avtal om inlåningskonto, dvs. ett konto som omfattas av insättningsgarantin. Det sistnämnda gäller såväl konsumenter som företag och organisationer. Med stöd av ett sådant avtal kan sedan ett företag eller en organisation förhandla med banken om tjänster som de behöver i sin verksamhet. Men vare sig rätten till betalkonto med grundläggande funktioner eller inlåningskonto gäller om det kommer i konflikt med penningtvättslagen. FI utövar tillsyn över att bankerna uppfyller sina skyldigheter på detta område. Utskottet noterar att FI i sin uppföljning har bedömt att konsumenter har fortsatt svårt att få tillgång till grundläggande banktjänster och att också företag har svårt att få tillgång till dessa tjänster. Det är därför enligt utskottet välkommet att regeringen nyligen gett FI i uppdrag att senast i maj 2026 lämna

vägledning på området för att underlätta för bankerna att uppfylla sina skyldigheter att tillhandahålla grundläggande banktjänster.

Mot den bakgrunden avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Kontanternas ställning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om kontanternas ställning. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående lagstiftningsarbete för att stärka kontanternas funktionssätt.

Jämför reservation 16 (S) och 17 (V).

Motionerna

Mikael Damberg m.fl. (S) anför i kommittémotion 2025/26:3559 yrkande 14 att regeringen skyndsamt bör bereda förslaget från en utredning om möjligheten att betala med kontanter för livsnödvändiga varor. Motionärerna lyfter också fram sårbarheten i kontanthanteringskedjan och den bristande konkurrensen bland värdetransportörerna. Regeringen bör enligt motionärerna utvärdera den kontantkris som drabbade Sverige sommaren 2025 (yrkande 15) i samband med att Bankomat AB tog över kontantförsörjningen till sina uttagsautomater i egen regi. Därtill bör regeringen även lämna förslag på hur bankernas respektive statens ansvar för att upprätthålla värdetransporterna i kontantkedjan kan regleras (yrkande 16). Motionärerna ser också ett behov av att i syfte att stärka kontanternas ställning utreda om det finns anledning att i lag reglera bankernas ansvar för att erbjuda privatpersoner tjänsten insättning av kontanter (yrkande 17). Regeringen bör vidare snarast utreda hur möjligheterna att genomföra kontanta betalningar av räkningar och inlösen av utbetalningsavier kan förbättras, menar motionärerna (yrkande 18).

I kommittémotion 2025/26:3652 av Aylin Nouri m.fl. (S) yrkande 16 anföras att regeringen måste följa utvecklingen och vidta åtgärder för att det ska finnas en miniminivå för kontanters användningsmöjligheter, av likvärdighetsskäl men också av krisberedskapsskäl.

Ida Gabrielsson m.fl. (V) framhåller i kommittémotion 2025/26:321 yrkande 5 att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om att livsmedel, apoteksvaror och offentligrättsliga avgifter ska kunna betalas kontant. Motionärerna anser också att regeringen bör återkomma med förslag om krav på bankerna att, antingen genom avtal med Loomis eller genom upprättande av en verksamhet som motsvarar Loomis verksamhet, upprätthålla kontanternas funktion och erbjuda insättning av sedlar för privatpersoner och dagskasseinsättningar och tjänster för växelkassa för företag (yrkande 6).

I kommittémotion 2025/26:2817 av Birger Lahti m.fl. (V) anför motionärerna att regeringen bör återkomma med förslag som innebär att alla

institut som tillhandahåller betalkonton till företag ska vara skyldiga att tillhandahålla platser för dagskassainsättningar (yrkande 5). Enligt samma motion bör regeringen också återkomma med förslag som innebär att insättningsmöjligheter för privatpersoner ska ingå i begreppet kontantjänster (yrkande 6).

Ann-Sofie Lifvenhage (M) anser i motion 2025/26:1290 att det bör övervägas att lagstifta om att svenska kontanter alltid ska kunna användas som betalmedel.

Sten Bergheden (M) anför i motion 2025/26:1295 att reglerna bör ses över så att alla som vill har rätt att betala sina fakturor via giroinbetalning. Samma motionär menar i motion 2025/26:2187 att kontanter bör vara möjliga att använda som betalningsmedel i alla sammanhang där kort används.

Saila Quicklund (M) anför i motion 2025/26:2436 att lagen om betaltjänster bättre behöver tillgodose kunders behov av betaltjänster och kontanthantering.

I motion 2025/26:685 av Torsten Elofsson (KD) yrkande 1 framhålls vikten av att bevara kontanter som betalningsmedel. Motionären anser att det bör lagregleras att kontanter alltid ska accepteras som legitimt betalningsmedel (yrkande 2). Vidare anser motionären att avtal om någon annan betalningsform bör baseras på en ömsesidig överenskommelse (yrkande 3). Slutligen anför motionären att Riksbanken och banksektorn bör få ett lagstadgat ansvar för att tillhandahålla och ta emot kontanter (yrkande 4).

Malin Danielsson (L) menar i motion 2025/26:1604 att Riksbanken bör ges ett tydligt uppdrag att säkerställa kontantförsörjningen i hela landet. Utöver distributionen behöver enligt motionären även användningen av kontanter garanteras i fler miljöer än vad som föreslagits i Kontantutredningen.

Elsa Widding (-) anför i motion 2025/26:1020 yrkande 2 att regeringen bör återkomma med lagförslag som innebär ett robust kontantalternativ, dvs. som säkerställer i lag att kontanter accepteras för livsnödvändiga varor och tjänster (livsmedel, läkemedel, drivmedel m.m.), för att skydda valfrihet och krisberedskap.

Bakgrund och pågående arbete

Riksbankens ansvar för kontanthanteringen

Enligt riksbankslagen ska Riksbanken bidra till att det finns tillgång till kontanter i betryggande utsträckning i hela Sverige. Riksbanken har också en skyldighet att driva minst fem depåer, dvs. platser för lagring och ut- och inlämning av sedlar. Riksbanken ska följa, analysera och vid behov samordna hanteringen av kontanter i Sverige. Vid höjd beredskap får Riksbanken ge ut beredskapspengar till allmänheten.

Infrastrukturen för kontantförsörjningen

Infrastrukturen som krävs för att kontanter ska kunna distribueras i hela landet utgörs i huvudsak av Riksbanken och två privata marknadsaktörer: Bankomat

AB (Bankomat) och Loomis Sverige AB (Loomis). Eftersom infrastrukturen är beroende av några få företag är den känslig för störningar eller förändringar. Bankomat har en dominerande ställning för uttag och insättning av kontanter. Tidigare utförde Loomis kontanthantering på uppdrag av Bankomat men under 2025 tog Bankomat över denna kontanthantering i egen regi. I samband med att Bankomat själv tog över kontanthanteringen uppstod våren 2025 driftsstörningar i Bankomats insättnings- och uttagsautomater. Under hösten och vintern var driften åter på en normal nivå. Efter driftsstörningarna sammankallade Riksbanken Betalningsrådets kontantutskott för att samordna information, övervaka situationen och dra lärdomar. Några slutsatser därifrån var att det behöver finnas reservrutiner vid liknande större verksamhetsförändringar och att det är viktigt med parallella betalningsinfrastrukturer, såsom betalkort och mobilbetalningar.

Riksbanken tillhandahåller sedan den 1 januari 2026 totalt fem platser med depåer för lagring och ut- och inlämning av sedlar i Sverige. För att stödja kontantförsörjningen ytterligare har Riksbanken erbjudit Loomis och Bankomat att förvara Riksbankens kontanter i sina lokaler. Under 2025 tecknade Riksbanken avtal med Loomis som kommer att kunna förvara Riksbankens kontanter i tre av sina egna depåer. Det förväntas enligt Riksbanken göra kontantförsörjningen effektivare och robustare (Riksbankens årsredovisning för 2025).

Skyldighet för kreditinstitut att tillhandahålla kontanttjänster

Enligt lagen (2010:751) om betaltjänster gäller sedan 2020 att vissa svenska kreditinstitut och filialer till utländska kreditinstitut är skyldiga att tillhandahålla kontanttjänster i betryggande utsträckning i hela landet. Kreditinstitut och filialer som tillhandahåller betalkonton med grundläggande funktioner till konsumenter ska tillhandahålla platser för kontantuttag, och institut eller filialer som tillhandahåller betalkonton till företag ska tillhandahålla platser för dagkasseinsättning.

Betalningsutredningen och Kontantutredningen

Mot bakgrund av ett tillkännagivande från riksdagen (bet. 2018/19:FiU44, rskr. 2018/19:293) beslutade regeringen i december 2020 att ge en särskild utredare i uppdrag att se över statens roll på betalningsmarknaden (dir. 2020:133). I mars 2023 överlämnade Betalningsutredningen sitt slutbetänkande Staten och betalningarna (SOU 2023:16) till regeringen. I utredningen lämnades bl.a. en rekommendation om att senast 2025 göra en översyn av kontanternas ställning och tillgången till kontanttjänster.

Regeringen gav därefter i januari 2024 en utredare i uppdrag att utreda och lämna förslag på insatser som kan stödja privatpersoners, företags och föreningars möjligheter att betala med kontanter där dessa bedöms ha en särskild roll som betalningsmedel samt stödja tillgången till kontanttjänster. I december 2024 överlämnades promemorian Kontantutredningen

(Fi2024/00068). I den föreslås att betalningar med kontanter ska underlättas i olika avseenden.

I december 2025 lämnade regeringen en lagrådsremiss, Åtgärder för att stärka kontanternas funktionssätt, som behandlar promemorians förslag. Enligt regeringen är det viktigt att slå vakt om kontanternas funktionalitet som betalningsmedel, även om kontantanvändningen fortsätter att minska. För att kontanter ska vara ett fungerande betalningsmedel måste det enligt regeringen vara möjligt att betala med kontanter, framför allt för de varor och tjänster som är av den mest grundläggande behovsnaturen. I lagrådsremissen föreslår regeringen därför i huvudsak följande:

- Livsmedelsbutiker och apotek ska som huvudregel vara skyldiga att ta emot kontanter som betalning för försäljning av varor och tjänster på fysiska försäljningsställen som har bemannad kassa.
- Skyldigheten ska inte gälla om den innebär att säkerheten för verksamhetens personal inte kan upprätthållas på försäljningsstället, om det finns risk för att försäljningsstället behöver läggas ned på grund av kostnaden för att hantera kontanter eller om det finns skäl för att neka att ta emot kontant betalning vid en enskild försäljning.
- Konsumenter ska kunna göra kontantsättningar i betryggande utsträckning i hela landet.
- Det ska finnas lämpliga och behovsanpassade tjänster för växelhantering och dagskassainsättning för företag.

Regeringen föreslår att lagändringarna träder i kraft den 1 juli 2026. En proposition är aviserad till våren 2026.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat flera av de frågor som motionärerna tar upp, senast i betänkande 2024/25:FiU22. Yrkandena avstyrktes bl.a. med hänvisning till pågående utredningsarbete. Riksdagen biföll utskottets förslag (rskr. 2024/25:174).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att mängden kontanter i cirkulation i Sverige har fortsatt att minska under 2025 och att kontanter alltmer sällan används vid köp i butik. Samtidigt behövs kontanterna av flera skäl. Det finns grupper i samhället som fortfarande behöver och vill använda dem, och kontanter kan också fylla en viktig funktion vid allvarliga kriser. För att kontanter ska kunna användas måste också hela den bakomliggande infrastrukturen med transporter, hantering av dagskassor och växelkassor, uppräknings m.m. fungera.

Som framgår av redogörelsen ovan har en utredare på uppdrag av regeringen utrett och lämnat förslag på insatser som kan stödja möjligheten att betala med kontanter och tillgången till kontanttjänster. I december 2025

lämnade regeringen en lagrådsremiss som behandlar utredarens förslag för att stärka kontanternas funktionssätt. En proposition är aviserad till våren 2026. Utskottet anser i likhet med regeringen att det är viktigt att slå vakt om kontanternas funktionalitet som betalningsmedel, även om kontant-användningen fortsätter att minska.

När det gäller infrastrukturen för kontantförsörjning har Riksbanken en central roll. Riksbanken ska bl.a. bidra till att det finns tillgång till kontanter i betryggande utsträckning i hela Sverige. Eftersom kontanthanteringens samtidigt är beroende av några få företag är den känslig för störningar. Det blev inte minst tydligt under våren och sommaren 2025 med de driftstörningar i insättnings- och uttagsautomater som uppstod när Bankomat tog över kontanthanteringens från Loomis. Utskottet noterar också att Riksbanken i sin årsredovisning för 2025 bedömer att kontantförsörjningen i Sverige fortfarande är sårbar, men att Riksbanken nyligen vidtagit åtgärder som förväntas göra kontantförsörjningen effektivare och robustare.

Utskottet avstyrker därmed de aktuella motionsyrkandena.

Beredskap i det finansiella systemet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om beredskap i det finansiella systemet. Utskottet hänvisar till genomförda åtgärder och pågående arbete.

Jämför reservation 13 (S), 14 (C) och 15 (MP).

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:3556 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkande 100 efterfrågar motionärerna stärkt förmåga och redundans i de svenska betalnings- och kontanthanteringssystemen. Denna förmåga är enligt motionärerna central för att samhället ska kunna fortsätta fungera i kris och i krig.

I kommittémotion 2025/26:2832 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 13 framhålls vikten av tillgängliga och robusta digitala finansiella tjänster. Det behöver ställas högre krav på redundans i de digitala systemen då det vid händelse av kris eller krig, där en betalningsmetod kan ligga nere, att det finns fler alternativ. Tillgången till offlinebetalningar i digitala betalningssystem som t.ex. Swish bör enligt motionärerna säkras (yrkande 14). Också kryptovalutor kan vara ett komplement till det traditionella finansiella systemet i händelse av kris eller krig.

I kommittémotion 2025/26:3405 av Emma Berginger m.fl. (MP) yrkande 48 betonar behovet av finansiell beredskap och förberedelser som syftar till att upprätthålla det finansiella systemets grundläggande funktionalitet även vid allvarliga störningar. Förberedelser som syftar till att upprätthålla det

finansiella systemet även vid allvarliga störningar behöver enligt motionärerna vara välövade så att vi vet att de fungerar både i kris och i krig.

I motion 2025/26:2406 av Markus Wiechel (SD) anförs att de frysta ryska tillgångarna bör fördelas till Ukraina (yrkande 1). Motionären anser också att det bör upprättas ett gemensamt rättsligt ramverk inom EU för att kunna omdirigera dessa tillgångar till Ukraina (yrkande 2).

Malin Danielsson (L) anför i motion 2025/26:702 att möjligheten att erbjuda försvarsobligationer bör utredas.

Bakgrund och pågående arbete

Beredskapssektorn Finansiella tjänster

Ett antal myndigheter med verksamhet av särskild betydelse för samhällets krisberedskap och totalförsvaret, däribland FI och Riksgäldskontoret, är enligt förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap beredskapsmyndigheter. De ska arbeta tillsammans i beredskapssektorer som leds av sektorsansvariga myndigheter. FI är sektorsansvarig myndighet för beredskapssektorn Finansiella tjänster, där även Riksgäldskontoret ingår. Sektorns funktioner består av betalningsförmedling, finansiell stabilitet, finansiering och sparande samt försäkring. Som myndighet under riksdagen ingår Riksbanken inte formellt i beredskapssektorn Finansiella tjänster men eftersom Riksbanken har en central roll i det finansiella systemet deltar Riksbanken i arbetet på frivillig basis.

Riksbankens ansvar för civil beredskap

Enligt riksbankslagen har Riksbanken ett ansvar för att allmänheten ska kunna göra betalningar såväl i krissituationer som inträffar under fredstid som i en situation där höjd beredskap råder. Riksbankslagen ger Riksbanken ansvar, uppgifter och mandat som ska bidra till en successiv förstärkning av den samlade förmågan att upprätthålla allmänhetens betalningar under fredstida krissituationer och höjd beredskap. I praktiken innebär ansvaret att Riksbanken har en samordnande, kravställande och övervakande roll.

Finansutskottet redovisade i sitt betänkande 2024/25:FiU23 en fördjupad uppföljning av Riksbankens verksamhet på beredskapsområdet. Underlag för utskottets uppföljning var en särskild redogörelse om Riksbankens verksamhet inom krisberedskap och civilt försvar som utskottet begärt från Riksbanken enligt 11 kap. 2 § riksbankslagen.

Digital operativ motståndskraft

Genom EU:s förordning om digital operativ motståndskraft för finanssektorn (DORA-förordningen) har det införts nya krav på företag inom den finansiella sektorn. Detta innebär krav på företagens riskhantering när det gäller informations- och kommunikationsteknik, incidentrapportering, hantering av utlagd verksamhet och testning av digital operativ motståndskraft. EU:s

förordning började tillämpas den 17 januari 2025 och samtidigt trädde en ny lag med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen i kraft (prop. 2024/25:44, bet. 2024/25:FiU13, rskr. 2024/25:96). Genom det nya regelverket har Riksbanken och FI fått nya verktyg för att stärka den operativa digitala motståndskraften i den finansiella sektorn. Det innebär att FI fått befogenhet att kontrollera att finansiella företag följer EU-förordningen och att FI och Riksbanken är ansvariga myndigheter för att testa vissa företags digitala motståndskraft mot cyberattacker.

Förslag om ny funktion för operativ krishantering i den finansiella sektorn

Regeringen lämnade i februari 2026 en proposition med ett förslag om en ny funktion för operativ krishantering i den finansiella sektorn. För att motverka att allvarliga driftsstörningar i det finansiella systemet eskalerar föreslås att det införs en ny funktion för operativ krishantering som ska hantera sådana kriser. Krishanteringsfunktionen inordnas inte i en myndighet och tar inte över några formella befogenheter från deltagarna. När det gäller krishanteringsfunktionens sammansättning och arbete föreslås följande:

- Riksbanken ges ansvaret att leda krishanteringsfunktionen.
- Utöver Riksbanken ska FI, Riksgäldskontoret och vissa företag i den finansiella sektorn ingå i funktionen. Riksbanken ska även få bjuda in andra aktörer att medverka i funktionen.
- Myndigheter och företag som medverkar i krishanteringsfunktionen ska lämna de uppgifter som behövs till någon annan som medverkar i funktionen.
- Sekretess till skydd för uppgifter om enskildas intressen ska gälla i myndigheters verksamhet som består av medverkan i krishanteringsfunktionen.

Riksbanken föreslås därutöver få en skyldighet att samverka med FI, Riksgäldskontoret, Myndigheten för civilt försvar och andra relevanta myndigheter i frågor som rör fredstida krissituationer och höjd beredskap. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Propositionen är hänvisad till finansutskottet och ska beredas i betänkande 2025/26:FiU37 under våren 2026.

De frysta ryska tillgångarna i EU

I februari 2022 förbjöd EU, som en del av sitt tredje sanktionspaket mot Ryssland, alla transaktioner som rör förvaltningen av Rysslands centralbanks reserver och tillgångar. Det innebär att den ryska centralbankens reserver och tillgångar som innehas av centralbanker och finansinstitut i EU om 210 miljarder euro har immobiliserats.

Den 21 maj 2024 anpassade rådet regelverket så att de oförutsedda intäkter som genereras genom immobiliseringen av Rysslands centralbanks tillgångar

kan användas för att stödja Ukraina och landets återhämtning och återuppbyggnad samt dess självförsvar mot det ryska anfallskriget. Genom immobiliseringen samlas det kontanta medel i värdepapperscentralernas balansräkningar, vilket leder till oförutsedda intäkter. Dessa intäkter behöver enligt gällande regler inte göras tillgängliga för Rysslands centralbank, inte ens efter det att immobiliseringen har upphört.

EU:s stats- och regeringschefer enades i Europeiska rådet den 18 december 2025 om finansiering för Ukraina för 2026 och 2027. Stödet som omfattar 90 miljarder euro ska finansieras via gemensamma lån med EU-budgeten som säkerhet. Detta lån ska återbetalas av Ukraina först när Ryssland kompenserar Ukraina för de skador som orsakats av Rysslands anfallskrig. Fram till dess kommer Rysslands tillgångar att förbli immobiliserade och EU förbehåller sig rätten att använda dem för att återbetala lånet.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat flera av de frågor som motionärerna tar upp, senast i betänkande 2024/25:FiU22. Yrkandena avstyrktes bl.a. med hänvisning till pågående arbete och att flera åtgärder vidtagits för att stärka den finansiella beredskapen. Riksdagen biföll utskottets förslag (rskr. 2024/25:174).

Utskottets ställningstagande

Som utskottet redogjort för ovan har såväl FI som Riksbanken centrala roller när det gäller att upprätthålla beredskapen i det finansiella systemet – FI som sektorsansvarig beredskapsmyndighet och Riksbanken med ansvaret för att allmänheten ska kunna göra betalningar såväl i krissituationer som vid höjd beredskap. Vidare lämnade regeringen i februari 2026 en proposition med ett förslag om en ny funktion för operativ krishantering i den finansiella sektorn. Den nya ordningen syftar till att motverka att allvarliga driftsstörningar i det finansiella systemet eskalerar. Riksbanken ges enligt förslaget ansvaret för att leda krishanteringsfunktionen, vilket ska skapa tydlighet när det gäller ledarskapet, inte minst när en krissituation uppstår. Utskottet kommer att behandla propositionen i betänkande 2025/26:FiU37 senare under våren.

Genom den s.k. DORA-förordningen har det sedan januari 2025 införts nya krav på företag inom den finansiella sektorn, exempelvis krav på företagens riskhantering och testning av digital operativ motståndskraft. Genom det nya regelverket har också Riksbanken och FI fått nya verktyg för att stärka den operativa digitala motståndskraften i den finansiella sektorn.

Utskottet har noterat att Riksbanken tillsammans med marknadsaktörer enats om en lösning för offlinebetalningar för livsnödvändiga varor som ska införas vid halvårsskiftet 2026. Det kommer också att bidra till att stärka Sveriges betalningsberedskap.

Därmed avstyrks motionsyrkandena.

En hållbar finansmarknad

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om en hållbar finansmarknad. Utskottet hänvisar till pågående arbete på såväl nationell nivå som EU-nivå.

Jämför reservation 18 (MP).

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:3421 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 41 anser motionärerna att relevanta myndigheter bör ges i uppdrag att föreslå hur finanssektorns arbete med klimatrelaterade risker ska säkras.

Katarina Luhr m.fl. (MP) efterfrågar vidare i kommittémotion 2025/26:3422 yrkande 26 åtgärder för att främja en grön finansmarknad i syfte att öka takten i omställningen. Motionärerna anser även att Sverige ska ta vara på sitt inflytande i EU när det gäller klimatpolitik och fortsätta driva på för integrering av hållbarhetsaspekter inom kapitalmarknadsunionen (yrkande 76).

Markus Kallifatides och Mathias Tegnér (båda S) förordar i motion 2025/26:713 en utredning om att införa en statlig grön investeringsbank som kan tillhandahålla billigt och långsiktigt kapital för offentliga och privata investeringar för klimatomställningen.

Bakgrund och pågående arbete

Regeringens arbete med hållbarhet och det finansiella systemet

Ett av de riksdagsbundna målen för finansmarknadsområdet är att de finansiella företagen ska tillgodose hushållens och företagens behov av finansiella tjänster, ta sitt ansvar för ett starkt skydd för konsumenter och medverka till en hållbar utveckling. (prop. 2025/26:1 utg.omr. 2, bet. 2025/26:FiU2, rskr. 2025/26:133). I budgetpropositionen för 2026 (prop. 2025/26:1 utg.omr. 2) anför regeringen att för att Sverige ska kunna uppnå sina mål inom hållbarhetsområdet, inklusive klimat- och miljömål, behöver de finansiella företagen aktivt medverka till en hållbar utveckling och omställningen fortsätta i den finansiella sektorn.

I skrivelsen Regeringens klimathandlingsplan – hela vägen till nettonoll (skr. 2023/24:59) identifierades fyra prioriteringar för finanssektorns klimatomställning: fortsätta att integrera hållbarhetsaspekter inom kapitalmarknadsunionen, underlätta informationsspridning om finansieringsformer för klimatinvesteringar, ändra styrningen av statens riskkapital och utveckla de statliga kreditgarantierna. I december 2025 gav regeringen Statskontoret i uppdrag att göra en utvärdering av kreditgarantierna för gröna investeringar (Fi2025/02184).

Sedan 2019 omfattar FI:s övergripande uppdrag ett ansvar för att det finansiella systemet ska bidra till en hållbar utveckling. I hållbarhetsarbetet utgår myndigheten från sitt övergripande uppdrag, regelverken inom hållbar finans samt de verktyg som myndigheten förfogar över som tillsynsmyndighet för finanssektorn.

Riksbanken ska främja hållbar utveckling i sin tillgångsförvaltning

Riksbanken ska enligt riksbankslagen identifiera hot mot en hållbar utveckling som påverkar förutsättningarna för verksamheten. Enligt lagen ska Riksbanken även i tillgångsförvaltningen fästa särskild vikt vid hur en hållbar utveckling kan främjas, utan att göra avkall på övriga mål och principer för tillgångsförvaltningen. Sedan 2021 publicerar Riksbanken vartannat år en klimatrapport som redogör för analysen av och arbetet med miljömässig hållbarhet och klimatförändringar. Den senaste rapporten publicerades i februari 2025.

Arbetet på EU-nivå

De flesta regelverk som ingår i EU:s ramverk för hållbar finansiering har nu trätt i kraft. Under 2025 påbörjades en översyn av stora delar av regelverket på området i syfte att förenkla och därmed lätta den administrativa bördan för företagen. I budgetpropositionen för 2026 uppger regeringen att Sverige fortsätter att engagera sig i EU:s regelutveckling på området för att regelverket ska bli mer användarvänligt och effektivt, samtidigt som det fortsätter att uppfylla sitt syfte (prop. 2025/26:1 utg.omr. 2).

I november 2025 presenterade EU-kommissionen ett förslag till ändringar i EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar (se regeringens fakta-PM 2025/26:FPM49). Förslaget som innebär omfattande ändringar i förordningen är en del av kommissionens övergripande förenklingsagenda och syftar till att effektivisera och förenkla regelverket. Bland annat införs tre olika produktkategorier för hållbarhetsrelaterade finansiella produkter, ”hållbara produkter”, ”omställningsprodukter” och ”grundläggande ESG-produkter” (sustainable, transition och ESG basics), en revidering av upplysningskraven och ett reducerat tillämpningsområde för förordningen.

En europeisk gemensam åtkomstpunkt för finansiell och hållbarhetsrelaterad information

I januari 2026 lämnade regeringen en lagrådsremiss med de lagförslag som krävs för att anpassa svensk rätt till det nya regelverket om en europeisk gemensam åtkomstpunkt som ger centraliserad tillgång till allmänt tillgänglig information som är relevant för finansiella tjänster, kapitalmarknader och hållbarhet (European Single Access Point, Esap). Det innebär i huvudsak att det ställs krav på företag att lämna information för att den ska tillgängliggöras i åtkomstpunkten. Åtkomstpunkten ska inrättas genom en ny EU-förordning (Esap-förordningen). Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten

(Esma) har ansvaret för inrättandet och driften av åtkomstpunkten, som ska vara i drift senast den 10 juli 2027. Åtkomstpunkten ska även ge tillgång till information som företag önskar göra tillgänglig på frivillig basis. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 10 juli 2026, den 10 januari 2028 respektive den 10 januari 2030. En proposition är aviserad till våren 2026.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat liknande yrkanden, senast i betänkande 2024/25:FiU22. Utskottet avstyrkte yrkandena med hänvisning till pågående arbete med att främja en hållbar finansmarknad på såväl nationell nivå som EU-nivå. Riksdagen biföll utskottets förslag (rskr. 2024/25:174).

Utskottets ställningstagande

Det finansiella systemet har en viktig roll i omställningen till en hållbar ekonomi. Utskottet anser i likhet med regeringen att för att Sverige ska kunna uppnå sina mål inom hållbarhetsområdet, inklusive klimat- och miljömål, behöver de finansiella företagen aktivt medverka till en hållbar utveckling och omställningen fortsätta i den finansiella sektorn. Det är också viktigt att Sverige fortsätter att engagera sig i EU:s regelutveckling på området för att regelverket ska bli mer användarvänligt och effektivt, samtidigt som det fortsätter uppfylla sitt syfte. I regeringens klimathandlingsplan redovisas ett antal prioriteringar för finanssektorns klimatomställning, däribland att fortsätta integrera hållbarhetsaspekter inom kapitalmarknadsunionen. På nationell nivå omfattar FI:s övergripande uppdrag ett ansvar för att det finansiella systemet ska bidra till en hållbar utveckling, och vidare ska Riksbanken i sin tillgångsförvaltning fästa särskild vikt vid hur en hållbar utveckling kan främjas, utan att det görs avkall på Riksbankens övriga mål och principer för tillgångsförvaltningen.

Utskottet konstaterar att det pågår ett omfattande arbete på området och avstyrker mot den bakgrunden de aktuella motionsyrkandena.

Penningtvätt samt bank- och betalningsbedrägerier

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om penningtvätt och bank- och betalningsbedrägerier. Utskottet hänvisar till pågående arbete på både nationell nivå och EU-nivå.

Jämför reservation 19 (S), 20 (V), 21 (C) och 22 (MP).

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:3559 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 10 framhålls att regeringen bör göra en översyn av de branscher där ekonomisk brottslighet och penningtvätt är särskilt framträdande. Vidare anser motionärerna att regeringen bör utvärdera Bankföreningens och bankernas åtgärds paket för bedrägerier och vid behov komma med förslag på lagstiftning på området (yrkande 11). Regeringen bör även utreda behovet av att införa ny lagstiftning i syfte att tydliggöra bankernas återbetalningsansvar vid bank- och kortbedrägerier (yrkande 12).

Också i kommittémotion 2025/26:3649 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkandena 18 anför att regeringen bör se över och utvärdera Bankföreningens frivilliga åtgärds paket för bedrägerier och vid behov komma med förslag på lagstiftning på området. Det bör enligt motionärerna också övervägas åtgärder för att öka skyddet mot bankbedrägerier även för småföretag (yrkande 19).

Teresa Carvalho m.fl. (S) framhåller i kommittémotion 2025/26:3586 yrkande 103 att penningtvättslagen också bör omfatta idrottsagenter, liksom den i dag omfattar mäklare och andra sektorer med höga kontantflöden.

I kommittémotion 2025/26:177 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V) yrkande 8 anför att regeringen bör utreda om banker som vid upprepade tillfällen gör sig skyldiga till skatteflykt eller medhjälp till skatteflykt borde förlora sin rätt att få verka som bank i Sverige.

Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) anför i kommittémotion 2025/26:972 yrkande 16 att regeringen bör återkomma med lagförslag som innebär att konsumenternas skydd mot bedrägerier på betalningsmarknaden stärks. Regeringen bör enligt motionärerna utvärdera befintliga lagar och regler för betaltjänster för att säkerställa att de är tillräckliga för att motverka bedrägerier på betalningsmarknaden (yrkande 17). Vidare bör regeringen utvärdera lagstiftningen så att konsumenten inte får bära ansvaret för obehöriga uttag, i synnerhet med bank-id, bankdosor och Swish (yrkande 18). Motionärerna menar även att regeringen skyndsamt bör återkomma med förslag om en ändring av betaltjänstlagen utifrån exemplet från Storbritannien, där kundens bank normalt får ersätta halva summan vid ett telefonbedrägeri, medan banken som bedragaren flyttar pengarna till får stå för den andra halvan (yrkande 19). Slutligen anser motionärerna att regeringen bör återkomma med förslag på lagstiftning som likt den i Storbritannien innebär att bankerna öppet

måste redovisa statistik över hur många av deras kunder som blivit bedragna (yrkande 20).

I kommittémotion 2025/26:3581 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 11 framhålls att bankerna måste ta större ansvar för de bedrägerier som äger rum inom ramen för deras betalsystem. Motionärerna anser också att banksekretessen bör lättas för att tillgängliggöra information om hur framgångsrika bankerna är på att skydda och ersätta sina kunder för bedrägerier (yrkande 12).

Emma Berginger m.fl. (MP) anser enligt kommittémotion 2025/26:3405 yrkande 53 att relevanta myndigheters kapacitet att förhindra finansiering av terrorism bör stärkas.

Enligt motion 2025/26:720 av Anna-Belle Strömberg m.fl. (S) bör bankernas skyldigheter att förebygga och motverka bedrägerier skärpas och det bör införas ett tydligare ansvar för banker att ersätta kunder som drabbas. Också Adrian Magnusson (S) menar i motion 2025/26:1208 att bankernas ansvar för att uppfylla krav på ersättning vid bedrägerier bör utökas.

Enligt motion 2025/26:330 av Bo Broman och Linda Lindberg (båda SD) yrkande 1 behövs ett förtydligande av regelverket kring skärpta åtgärder för kundkännedom för personer i politiskt utsatt ställning (PEP). Motionärerna anser också att tillämpningen av reglerna för PEP behöver förenklas (yrkande 2) och efterfrågar även vägledning och utbildning av finansiella institutioner och andra verksamhetsutövare när det gäller PEP (yrkande 3).

Sten Bergheden (M) anför i motion 2025/26:2153 yrkande 1 att reglerna för anhöriga till PEP-personer bör ses över om det är möjligt. Dessutom menar motionären att Sverige bör verka för ändrade regler i EU när det gäller hur anhöriga blir drabbade av att vara anhörig till en PEP-person (yrkande 2).

Enligt motion 2025/26:2324 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) bör man överväga att utreda hur det skulle kunna göras enklare att sköta vanliga uppgifter såsom bankärenden även om du räknas som en PEP.

I motion 2025/26:830 av Mikael Larsson (C) anføres att det bör inrättas ett övervakningsorgan till vilket banker världen över ansluter sig för att motverka illegala penningflöden och att regeringen ska driva denna fråga inom ramen för EU-samarbetet.

Patrik Karlson (L) framhåller i motion 2025/26:2646 att regleringen av agentverksamhet inom fotbollen bör ses över och att åtgärder behöver vidtas för att motverka penningtvätt, hot, tvång och otillbörlig påverkan på detta område.

Bakgrund och pågående arbete

Regelverket mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Dagens penningtvättsreglering grundar sig till stor del på EU:s fjärde och femte penningtvättsdirektiv som i svensk rätt genomförs huvudsakligen i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen). Regelverket syftar till att förhindra att företag utnyttjas

för penningtvätt och terrorismfinansiering. Företag som omfattas av penningtvättslagen ansvarar för att ”utan dröjsmål” rapportera misstänkt penningtvätt eller terrorismfinansiering i sin verksamhet till Polismyndigheten.

I penningtvättslagen finns bl.a. bestämmelser som innebär att banken måste veta vilka personer som är i en politiskt utsatt ställning (PEP). En PEP anses genom sin position och sitt inflytande inneha en ställning som i sig utgör en risk för att utnyttjas för bl.a. mutbrott. Bestämmelserna innebär att banken behöver vidta skärpta åtgärder för att ha tillräckliga kunskaper om kunden. Det gäller även för familjemedlemmar och kända medarbetare till en PEP.

I januari 2023 trädde ändringar i bl.a. penningtvättslagen i kraft som innebär att brottsbekämpande myndigheter, tillsynsmyndigheter och kreditinstitut ska få samverka i syfte att förebygga, förhindra eller upptäcka penningtvätt (prop. 2021/22:251, bet. 2022/23:FiU15, rskr. 2022/23:33).

Sedan januari 2024 gäller även förstärkt reglering av valutaväxlare och andra finansiella institut. Reglerna syftar till att motverka penningtvätt bl.a. genom att den som bedriver valutaväxling eller annan finansiell verksamhet ska registrera sig och genom att det införs ett allmänt lämplighetskrav för den som bedriver sådan verksamhet (prop. 2022/23:124, bet. 2023/24:FiU7, rskr. 2023/24:60).

Sedan juli 2025 gäller vidare att också clearingbolag, dvs. de företag som förmedlar betalningar mellan banker, ska vara skyldiga att övervaka transaktioner, lämna uppgifter om misstänkta transaktioner till banker och rapportera misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism till Polismyndigheten (prop. 2024/25:134, bet. 2024/25:FiU38, rskr. 2024/25:223).

Enhetlig penningtvättslagstiftning på EU-nivå fr.o.m. 2027

Ett nytt lagstiftningspaket från EU innebär att de tidigare direktiven ersätts av en förordning, penningtvättsförordningen, som medför en enhetlig lagstiftning inom EU. Lagstiftningspaketet innehåller också att den nya EU-myndigheten Amla inrättas för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism. I den utsträckning medlemsstaterna fortfarande ska ha en flexibilitet i hur bestämmelserna ska genomföras har de placerats i ett direktiv, det sjätte penningtvättsdirektivet. Det nya direktivet ska i huvudsak ha genomförts till juli 2027. Vid samma tidpunkt börjar EU:s penningtvättsförordning att tillämpas. Med det nya regelverket ställs bl.a. ökade krav på medlemsstaternas register över verkliga huvudmän och konto- och värdefackssystem.

En utredning, 2022 års penningtvättsutredning, har haft i uppdrag att anpassa och komplettera svensk rätt med anledning av de nya EU-förordningarna och genomföra det nya EU-direktivet i svensk rätt (SOU 2024:58).

Åtgärder för att motverka brottslighet i det finansiella systemet

Regeringen anför i budgetpropositionen för 2026 (prop. 2025/26:1 utg.omr. 2) att bekämpning av brottslighet i det finansiella systemet, som bedrägerier, penningtvätt och terrorismfinansiering, fortsatt är en högt prioriterad fråga.

För att försvåra för kriminella har det införts krav på att bl.a. flertalet betaltjänster ska omfattas av tillståndsplikt i stället för registreringsplikt, vilket ger FI bättre förutsättningar att kontrollera verksamhet med alternativa betalningssystem (prop. 2024/25:67, bet. 2024/25:FiU27, rskr. 2024/25:165). Lagändringarna trädde i kraft den 1 juli 2025.

Riksdagen beslutade i december 2025 om regeringens proposition om en ny lag om straff för olovlig finansiell verksamhet. Lagen innehåller bl.a. straffbestämmelser som innebär att den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet bedriver finansiell verksamhet utan FI:s tillstånd eller registrering döms för det nya brottet olovlig finansiell verksamhet. Den nya lagen trädde i kraft den 1 mars 2026 (prop. 2025/26:42, bet. 2025/26:FiU17, rskr. 2025/26:138).

Regeringen lämnade i januari 2026 en lagrådsremiss med förslag om en ny lag om statlig e-legitimation och elektronisk identifiering. Förslaget syftar till att säkra samhällets tillgång till elektronisk identifiering och uppfylla kraven i EU:s förordning om elektronisk identifiering. Den nya lagen och övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 december 2026. En proposition är aviserad till våren 2026.

Regeringen har också, som ett led i arbetet mot bedrägerier, hållit möten med företrädare för bankerna och Polismyndigheten för att diskutera bl.a. hur bankerna kan ta ett större ansvar för att förhindra bedrägerier och hur samarbetet mellan bankerna och Polismyndigheten kan stärkas. Bankerna presenterade i maj 2024 ett åtgärds paket för att stärka kundskyddet som skulle implementeras under 2024 och 2025. Åtgärderna handlar bl.a. om att utveckla systemen för övervakning av transaktioner, anpassa produktutbudet och tidsfördröja vissa transaktioner.

Det krävs enligt regeringen fortsatta insatser från de finansiella företagen för att motverka både betal- och investeringsbedrägerier, även om bedrägeribeloppen via betaltjänster har minskat något från höga nivåer. Regeringen uppger att den avser att ha en fortsatt dialog med såväl ansvariga finansiella företag som FI, för att följa upp arbetet mot bedrägerier.

Vidare fortsätter förhandlingarna på EU-nivå om EU:s regelverk för betaltjänster, som innehåller flera nya inslag med syfte att bekämpa bedrägerier på betalningsmarknaden (se fakta-PM 2022/23:FPM118).

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet behandlade liknande yrkanden om penningtvätt samt bank- och betalningsbedrägerier i betänkande 2024/25:FiU22. Yrkandena avstyrktes bl.a. med hänvisning till pågående arbete i Sverige och på EU-nivå. Riksdagen biföll utskottets förslag (rskr. 2024/25:174).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser, liksom regeringen, att bekämpning av brottslighet i det finansiella systemet, som bedrägerier, penningtvätt och terrorismfinansiering, måste vara en högt prioriterad fråga. Dagens regelverk för penningtvätt grundar sig till stor del på EU:s fjärde och femte penningtvätsdirektiv. Som utskottet redogjort för ovan pågår ett arbete för att införa en enhetlig penningtvättslagstiftning inom EU fr.o.m. 2027. Ett nytt EU-direktiv ska i huvudsak ha genomförts till juli 2027 och de tidigare direktiven kommer att ersättas av en förordning, penningtvättsförordningen.

Också på nationell nivå har det genomförts en rad åtgärder för att motverka brottslighet i det finansiella systemet. Exempelvis infördes i juli 2025 krav på att flertalet betaltjänster ska omfattas av tillståndsplikt i stället för endast registreringsplikt, för att försvåra för kriminalitet. Och nyligen beslutade riksdagen om en ny lag om straff för olovlig finansiell verksamhet som trädde i kraft i mars 2026. Det är också viktigt och bra att regeringen fortsätter att ha en dialog med såväl ansvariga finansiella företag som med FI för att följa upp det åtgärds paketet mot bedrägerier som bankerna gemensamt tagit fram.

Mot den bakgrunden avstyrks motionsyrkandena.

Kreditupplysning och inkassoverksamhet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om kreditupplysning och inkassoverksamhet. Utskottet hänvisar till nuvarande regelverk och till pågående arbete med ny lagstiftning.

Jämför reservation 23 (C).

Motionerna

Alireza Akhondi m.fl. (C) anför i kommittémotion 2025/26:3181 att de människor som ofta är i störst behov av stöd vid kreditgivning i dag utsätts för onödiga risker på en svårnavigerad marknad. Dessutom finns risken att fler kreditupplysningar behöver göras, vilket i slutändan kan resultera i att fler bedöms ha bristande kreditvärdighet. Regeringen bör därför enligt motionärerna ta fram förslag som innebär att oberoende jämförelsetjänster mellan långgivare åter blir tillåtna (yrkande 10). Enligt motionärerna bör också rätten att begära rättelse i register för kreditupplysningar stärkas (yrkande 11). Det motiverar enligt motionärerna en översyn av kreditupplysningslagen (yrkande 12). Inkassobolagens avgifter står enligt motionärerna för en inte obetydlig andel av hushållens ökande skulder hos Kronofogden och motionärerna efterfrågar en reglering av dessa avgifter (yrkande 14).

I motion 2025/26:356 av Mats Green och Anna af Sillén (båda M) påpekas att kraven som ställs för att någon i dag ska få bedriva inkassoverksamhet i

Sverige är helt otillräckliga. Motionärerna anser att regeringen därför bör överväga att utreda villkoren och förutsättningarna för att starta och bedriva sådan verksamhet.

Mathias Tegnér och Alexandra Völker (båda S) framhåller i motion 2025/26:2749 yrkandena 1 och 2 att både reglerna för kreditupplysning och kreditgivarnas ansvar bör ses över i syfte att minska överskuldsättningen och underlätta för människor att ta sig vidare efter en ekonomisk kris.

Bakgrund och pågående arbete

Kreditupplysningslagen och gallring av uppgifter

Kreditupplysningslagen (1973:1173) innehåller bestämmelser om kreditupplysningsverksamhet som bedrivs yrkesmässigt. Syftet med lagen är främst att undanröja risker för att kreditupplysningar ska medföra otillbörligt intrång i enskildas personliga integritet. Lagen ska samtidigt bidra till en effektivt fungerande kreditupplysningsverksamhet.

Enligt lagen ska en uppgift om en fysisk person gallras när den inte längre behövs med hänsyn till uppgiftens ändamål. En uppgift om en fysisk person som inte är näringsidkare ska gallras senast tre år efter den dag då den omständighet inträffade eller det förhållande upphörde som uppgiften avser. Från denna s.k. treårsregel görs vissa undantag, exempelvis för uppgifter om skuldsanering eller om uppgifter rör en begäran om eller utlämnande av en kreditupplysning. Dessa sistnämnda s.k. omfrågeuppgifter ska gallras senast ett år efter den dag då begäran framställdes. Vidare ska en kopia av en gjord kreditupplysning alltid skickas till den person som upplysningen gäller.

Inkassoverksamhet och kreditförvaltningslagen

Regler om indrivning av fordringar genom krav eller någon annan inkassoåtgärd finns i inkassolagen (1974:182). I lagen finns föreskrifter om skyldigheten att bedriva inkassoverksamhet enligt god inkassosed, hantering av inkasserade medel, tillstånd och tillsyn. Inkassolagen gäller vid indrivning av både egen och annans fordran.

Den 1 januari 2024 trädde lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal (kreditförvaltningslagen) i kraft. Nödlidande kreditavtal är något förenklat avtal där låntagaren inte klarar av att betala krediten i tid. Lagen infördes för att stärka regleringen av marknaden för överlåtelser av nödlidande kreditavtal som har ingåtts av ett kreditinstitut och motverka oseriöst agerande, liksom för att öka skyddet för låntagarna. Viss inkassoverksamhet som tidigare bedrivits med stöd av inkassolagen ska i stället bedrivas med stöd av kreditförvaltningslagen. Med den nya lagen har även tillsynen över inkassoföretagen samlats hos FI i stället för att vara uppdelad mellan olika myndigheter. (prop. 2023/24:23, bet. 2023/24:FiU18, rskr. 2023/24:33).

Stärkt konsumentskydd på kreditmarknaden

För att stärka konsumentskyddet, motverka överskuldsättning och skapa en jämnare spelplan för aktörer på konsumentkreditmarknaden beslutade riksdagen i maj 2025 om proposition 2024/25:138 Stärkt konsumentskydd på kreditmarknaden. Lagändringarna innebär bl.a. att endast kreditinstitut ska få bedriva näringsverksamhet som har till ändamål att lämna eller förmedla krediter till konsumenter. Lagändringarna trädde i kraft den 1 juli 2025 (prop. 2024/25:138, bet. 2024/25:FiU37, rskr. 2024/25:216).

Förslag om en ny konsumentkreditlag

Regeringen lämnade i december 2025 en lagrådsremiss med förslag om en ny konsumentkreditlag som syftar till att stärka konsumentskyddet och anpassa det efter de senaste årens utveckling. Den nya lagen ska reglera många olika aspekter av kreditgivning till konsumenter. Det rör sig bl.a. om information, ångerrätt, marknadsföring och ränte- och kostnadstak. För att motverka överskuldsättning föreslår regeringen också skärpta regler för kreditprövning. Ett nytt tillståndskrav införs som innebär att fler näringsidkare som lämnar eller förmedlar krediter bl.a. ska stå under tillsyn och uppfylla krav på tillräcklig kunskap och kompetens. Förslagen i lagrådsremissen genomför ett EU-direktiv om konsumentkrediter. Den nya konsumentkreditlagen och lagändringarna föreslås träda i kraft den 20 november 2026. En proposition är aviserad till våren 2026.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet behandlade liknande yrkanden om kreditupplysning och inkassoverksamhet i betänkande 2024/25:FiU22. Yrkandena avstyrktes bl.a. mot bakgrund av den nya kreditförvaltningslagen. Riksdagen biföll utskottets förslag (rskr. 2024/25:174).

Utskottets ställningstagande

Överskuldsättning innebär stora kostnader för enskilda och är ett stort samhällsproblem. Utskottet vill påminna om att kreditförvaltningslagen, som gäller sedan 2024, infördes för att stärka regleringen av marknaden för överlåtelser av s.k. nödlidande kreditavtal och motverka oseriöst agerande, liksom för att öka skyddet för låntagarna. För att ytterligare stärka konsumentskyddet, motverka överskuldsättning och skapa en jämnare spelplan för aktörer på kreditmarknaden har även lagändringar genomförts som bl.a. innebär att endast kreditinstitut får bedriva näringsverksamhet som har till ändamål att lämna eller förmedla krediter till konsumenter. När det gäller frågan om vilka uppgifter som får lämnas i kreditupplysningar bygger regleringen på en avvägning mellan intresset av en väl fungerande

kreditmarknad och skyddet för den enskildes integritet. Utskottet avstyrker därmed motionsyrkandena.

Digitala valutor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om digitala valutor. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående arbete på EU-nivå.

Jämför reservation 24 (C).

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:2832 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 15 bör det skapas en öppen infrastruktur för digitala betalningar för att öka transparensen och konkurrensen samt redundansen i det digitala betalningssystemet. Utvecklingen av en digital euro är enligt motionärerna ett arbete som Sverige borde följa noga för att förbereda för hur en eventuell digital euro skulle kunna kopplas ihop med en svensk e-krona och för att digitala betalningar med centralbankspengar ska kunna ske sömlöst inom unionen.

Dennis Dioukarev och David Perez (båda SD) framhåller i motion 2025/26:793 yrkande 1 att regeringen bör utreda uppbyggnaden av en strategisk bitcoinreserv och vilken myndighet som är lämplig att förvalta en sådan. Vidare anser motionärerna att regeringen bör klargöra att den inte har för avsikt att förändra definitionen av lagligt betalningsmedel (yrkande 2).

I motion 2025/26:2612 av Rickard Nordin (C) yrkande 1 anförs att Riksbanken bör ges i uppgift att utreda och successivt införa bitcoin som en del av Sveriges valutareserv.

Elsa Widding (-) framhåller i motion 2025/26:1020 yrkande 1 att regeringen bör återkomma med ett lagförslag som innebär ett totalförbud mot att staten, Riksbanken eller någon annan offentlig aktör ger ut, inför eller verkar för en centralbanksutgiven digital valuta (CBDC) eller annat spårbart eller programmerbart statligt betalningsmedel som kan användas för att styra individers konsumtion eller möjliggör löpande individnivåspårning av transaktioner.

Bakgrund och pågående arbete

Riksbankslagen

Av riksbankslagen 4 kap. 9 § framgår att Riksbanken, efter riksdagens medgivande, får ge ut digitala betalningsmedel till allmänheten. Bestämmelsen innebär exempelvis att en s.k. e-krona får ges ut först om riksdagen medger det.

Betalningsutredningen om behovet av en e-krona

I Betalningsutredningens (SOU 2023:16) uppdrag låg att ta ställning till behovet av att Riksbanken ger ut digitala centralbankspengar, dvs. e-kronor. Utredningen menade att en digital centralbanksvaluta kan göra betalnings-ekosystemet effektivare och mer inkluderande genom att underlätta konkurrens och innovation samt därtill bidra till att öka samhällets beredskap. Dessa mål har staten emellertid enligt utredningen även flera andra verktyg – i första hand reglering och tillsyn – för att uppnå. Utredningen såg därför 2023 inte tillräckligt starka samhällsbehov av att Riksbanken skulle ge ut en e-krona. Samtidigt framhöll utredningen att givet att utvecklingen sker snabbt kan ekonomiska, politiska och tekniska förändringar föranleda en ny bedömning. Även om Sverige valt att inte införa euron som valuta, är svensk ekonomi starkt sammanlänkad med euroområdet. Utredningen hänvisade till att det inom EU tas steg för att kunna införa en digital euro, vilket väcker frågan om en digital euro på längre sikt kan innebära att euron används för betalningar i Sverige i större omfattning. En sådan utveckling skulle kunna göra penningpolitiken mindre effektiv och försvåra arbetet med finansiell stabilitet. Mot den bakgrunden ansåg utredningen att Riksbanken borde fortsätta att utvärdera förutsättningarna för att införa en e-krona för att möjliggöra ett införande inom rimlig tid för det fall riksdagen fattar ett sådant beslut.

Allmän riktlinje antagen av Ekofinrådet om lagstöd för inrättande av digital euro

I juni 2023 presenterade kommissionen ett paket med tre förslag till förordningar som syftar till att ge lagstöd för inrättandet av en digital centralbanksvaluta i euro (se fakta-PM 2022/23:FPM117). Kommissionens övergripande målsättning är att säkerställa medborgares tillgång till centralbankspengar även i en digitaliserad ekonomi samtidigt som kontanternas roll värnas. En allmän riktlinje om lagstiftningspaketet antogs vid Ekofinrådets möte i december 2025. Förslaget innehåller bl.a. ett övergripande regelverk för att etablera en digital euro, med regler för bl.a. finansiell stabilitet, distribution och ersättningsmodeller, personlig integritet samt sanktionskontroller och bekämpning av penningtvätt. Det innehåller också en förordning om tillhandahållande av digital euro av betaltjänstleverantörer i icke-euromedlemsstater. När det gäller påverkan på svenska företag och medborgare finns inget krav i förslaget på svenska banker att tillhandahålla tjänster i den digitala euron i Sverige. Det beror på att digital euro inte blir ett lagligt betalningsmedel i Sverige. Däremot omfattas svenska banker i den utsträckning de har verksamhet, t.ex. via ett dotterbolag, i euroområdet. Svenska medborgare föreslås kunna använda den digitala euron om de bor eller vistas i ett land där euron är valuta – på samma sätt som de använder eurokontanter i dessa länder. Regeringen ställde sig bakom den

allmänna riktlinjen när det gäller förordningen om tillhandahållandet av digital euro av betaltjänstförmedlare i icke-euromedlemsstater.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har behandlat yrkanden om bl.a. digitala centralbanksvalutor tidigare, senast i betänkande 2023/24:FiU22. Yrkandena avstyrktes bl.a. mot bakgrund av pågående arbete på EU-nivå. Riksdagen biföll utskottets förslag (rskr. 2023/24:149).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att lagstiftningsarbetet på EU-nivå, som syftar till att ge lagstöd för inrättandet av en digital centralbanksvaluta i euro, fortskrider. En allmän riktlinje om lagförslaget antogs vid Ekofinrådets möte i december 2025, och regeringen ställde sig bakom riktlinjen i den del Sverige direkt berörs, dvs. som rör tillhandahållandet av digitala euro av betaltjänstförmedlare i icke-euromedlemsstater. Utskottet – som informerades av regeringen om lagstiftningsarbetet om den digitala euron senast i november 2025 – anser att det är viktigt att följa hur frågan utvecklas på EU-nivån. När det handlar om ett eventuellt införande av en digital centralbanksvaluta i Sverige, en e-krona, konstaterar utskottet att Betalningsutredningens slutsats 2023 var att det då inte fanns tillräckligt starka samhällsbehov av att Riksbanken skulle ge ut en sådan. Samtidigt framhöll utredningen att givet att utvecklingen sker snabbt, kan ekonomiska, politiska och tekniska förändringar föranleda en ny bedömning. Utredningen ansåg att Riksbanken borde fortsätta att utvärdera förutsättningarna för att införa en e-krona för att möjliggöra ett införande inom rimlig tid om riksdagen skulle fatta ett sådant beslut. Utskottet noterar att Riksbanken i sin verksamhetsplan och budget för 2026 uppger att den följer förhandlingarna om en digital euro och att det finns en beredskap för att intensifiera Riksbankens egen analys av en e-krona.

När det gäller frågor om att utreda bitcoin som del av valutareserven konstaterar utskottet att Riksbanken – i likhet med vad som gäller för utformningen och genomförandet av penningpolitiken – har ett långtgående oberoende vad gäller förvaltningen av valutareserven.

Därmed avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Reservationer

1. Makrotillsyn och bolånemarknaden, punkt 2 (S)

av Joakim Sandell (S), Ingela Nylund Watz (S), Peder Björk (S), Patrik Lundqvist (S) och Hanna Westerén (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:3559 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 1, 2 och 5 samt

2025/26:3650 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkande 16 och
avslår motionerna

2025/26:321 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 2,

2025/26:1239 av Niklas Sigvardsson m.fl. (S) yrkande 5,

2025/26:1289 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2025/26:2804 av Markus Wiechel och Ann-Christine Frohm (båda SD)
yrkandena 1–3,

2025/26:2806 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 1–3,

2025/26:3074 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2 samt

2025/26:3184 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkandena 28 och 30–32.

Ställningstagande

Kostnadskrisen för hushållen har blixtbelyst de strukturella problemen i den svenska banksektorn och på bolånemarknaden. Många, särskilt unga, har i dag svårt att komma in på bostadsmarknaden. Vi menar att regeringen bör utreda och återkomma med förslag på åtgärder i syfte att stärka konsumenternas ställning och rörligheten på bolånemarknaden. Korta räntebindningstider på bolån innebär inte bara en risk för individen, utan utgör också en sårbarhet för Sveriges finansiella stabilitet. Regeringen bör därför återkomma med förslag på åtgärder i syfte att stärka de ekonomiska incitamenten för konsumenter att ha längre räntebindningstider. Vi menar också att det bör införas ett förbud mot användningen av listräntor vid bolån.

Med dagens höga bostadspriser är det många gånger nästan omöjligt att spara ihop till en kontantinsats. Vi anser därför att det bör införas ett statligt startlån för förstagångsköpare. Ett sådant lån skulle underlätta inträdet på den ägda bostadsmarknaden och minska behovet av t.ex. blacolån för att finansiera en kontantinsats.

2. Makrotillsyn och bolånemarknaden, punkt 2 (V)

av Ilona Szatmári Waldau (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:321 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 2 och
avslår motionerna

2025/26:1239 av Niklas Sigvardsson m.fl. (S) yrkande 5,

2025/26:1289 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2025/26:2804 av Markus Wiechel och Ann-Christine Frohm (båda SD)
yrkandena 1–3,

2025/26:2806 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 1–3,

2025/26:3074 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2,

2025/26:3184 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkandena 28 och 30–32,

2025/26:3559 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 1, 2 och 5 samt

2025/26:3650 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkande 16.

Ställningstagande

En bidragande orsak till de svenska bankernas höga bolånemarginaler är den svaga förhandlingssits som bolånekunderna har gentemot banken vid en förhandling om bolåneräntan. Kunderna känner t.ex. i allmänhet inte till hur stora bankens upplåningskostnader är, vilket gör det svårt för kunden att värdera bankens erbjudanden i en förhandling. I Finland däremot sätts bostadsräntorna ofta som ett påslag på internbankräntan i euroområdet, Euribor. Det blir då tydligt för kunden hur stort påslag banken gör, vilket också underlättar för kunden att jämföra och värdera bankens erbjudande. Jag menar att regeringen bör återkomma med förslag om att införa en motsvarighet till den finska modellen för bostadslån i Sverige.

3. Makrotillsyn och bolånemarknaden, punkt 2 (C)

av Martin Ådahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3184 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkandena 28 och 30–32 samt avslår motionerna
2025/26:321 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 2,
2025/26:1239 av Niklas Sigvardsson m.fl. (S) yrkande 5,
2025/26:1289 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),
2025/26:2804 av Markus Wiechel och Ann-Christine Frohm (båda SD) yrkandena 1–3,
2025/26:2806 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 1–3,
2025/26:3074 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2,
2025/26:3559 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 1, 2 och 5 samt
2025/26:3650 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkande 16.

Ställningstagande

För äldre kan möjligheterna att ta ett bostadslån vara begränsade. För dem som lämnat arbetslivet är det svårt att med nuvarande regler få ihop kalkylen för ett bostadslån. Samtidigt är det viktigt att äldre kan göra valet att köpa en bostad på den privata marknaden som passar de egna behoven. Jag anser därför att det bör tillsättas en utredning som ser över hur utlåningen för bostadsköp till pensionärer kan utvecklas.

Det behövs vidare en fortsatt översyn av kreditrestriktionerna. Amorteringskrav och andra kreditrestriktioner har gjort det avsevärt svårare för många människor att köpa en egen bostad. I delar av landet med utbredd brist på hyresrätter är ägandet en av få realistiska vägar till ett boende. Regeringens förslag till förändrade amorteringskrav som riksdagen nu har beslutat om är viktiga, men det bör ses över om ytterligare lättnader behövs.

Jag menar också att det ska vara möjligt för fler att långsiktigt spara till ett eget boende. Det kan göras bl.a. genom att förutsättningar skapas för en ny egnahemsrörelse som sänker trösklarna till bostadsmarknaden. Sverige har en lång tradition av folkrörelser och föreningsliv. Möjligheten för en ny egnahemsrörelse att växa fram torde därmed vara tämligen goda, om rätt förutsättningar ges. Småhusfabrikanterna, speciellt på trähussidan, ser redan potentialen i en sådan rörelse.

Slutligen anser jag att det även bör övervägas att införa ett bosparande enligt det tyska s.k. Bauspar-systemet, som innebär en form av planlagt sparande med garanterat lånelöfte.

4. SBAB, punkt 3 (S)

av Joakim Sandell (S), Ingela Nylund Watz (S), Peder Björk (S), Patrik Lundqvist (S) och Hanna Westerén (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3559 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 4 och
avslår motionerna

2025/26:321 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 1,

2025/26:2441 av Oliver Rosengren och Gustaf Göthberg (båda M) yrkande 3
och

2025/26:3547 av Amanda Palmstierna m.fl. (MP) yrkande 8.

Ställningstagande

Staten bör använda den statliga banken SBAB på ett effektivare sätt för att öka konkurrensen på bolånemarknaden. Det kan göras genom att t.ex. ändra SBAB:s uppdrag till att genom en effektiv verksamhet bidra till mångfald, konkurrens och prispress på marknaden för bolån. Regeringen bör även utreda bankens avkastningskrav med syftet att förbättra konkurrensförhållandena på bolånemarknaden. Vidare bör SBAB ges möjligheten att tillhandahålla lönekonton. Genom att banken därmed kan erbjuda sina kunder ett mer samlat tjänsteutbud skulle också konkurrensen på bankmarknaden stärkas.

5. SBAB, punkt 3 (V)

av Ilona Szatmári Waldau (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:321 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 1 och
avslår motionerna

2025/26:2441 av Oliver Rosengren och Gustaf Göthberg (båda M) yrkande 3,
2025/26:3547 av Amanda Palmstierna m.fl. (MP) yrkande 8 och

2025/26:3559 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 4.

Ställningstagande

Bankerna har gjort rekordvinster de senaste åren. Bankernas höga vinster har både strukturella och mer tillfälliga förklaringar. Den främsta anledningen till bankernas höga marginaler på bolån är den bristande konkurrensen på bankmarknaden. Den svenska bankmarknaden är ett oligopol som domineras av ett fåtal storbanker. För att komma till rätta med detta menar jag att statens bank, SBAB, bör användas för att sätta press på de övriga bankerna. Det kan

åstadkommas genom att SBAB:s avkastningskrav sänks från 10 till 5 procent, utöver statsobligationsräntan. Det är samma nivå som gällde fram till 2013.

6. SBAB, punkt 3 (MP)

av Janine Alm Ericson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3547 av Amanda Palmstierna m.fl. (MP) yrkande 8 och avslår motionerna

2025/26:321 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 1,

2025/26:2441 av Oliver Rosengren och Gustaf Göthberg (båda M) yrkande 3 och

2025/26:3559 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 4.

Ställningstagande

Jag menar att regeringen bör utreda möjligheten för staten att ge ägardirektiv till SBAB om skräddarsydda hypotekskrediter för energieffektivisering. Sådana krediter bör kunna beviljas småhusägare, bostadsrättsföreningar, kooperativa hyresföreningar och mindre hyreshusföretag. Det handlar om skräddarsydda hypotekslån med lång löptid och med en ränta som är bunden under hela löptiden. Om alla banker erbjöd sådana krediter skulle det också kunna bidra till lägre räntemarginaler i bankernas prissättning.

7. Statistik över hushållens tillgångar och skulder, punkt 4 (S)

av Joakim Sandell (S), Ingela Nylund Watz (S), Peder Björk (S), Patrik Lundqvist (S) och Hanna Westerén (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:3553 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkande 13 och

2025/26:3559 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 6 och

avslår motion

2025/26:1163 av Adrian Magnusson (S).

Ställningstagande

Riksdagen beslutade 2019 i bred enighet om ett tillkännagivande till regeringen om att tillsätta en utredning för att möjliggöra insamlandet av statistik över hushållens tillgångar och skulder. Tillkännagivandet gjordes mot bakgrund av en framställning från Riksbanken om behovet av sådan statistik. En utredning, SOU 2022:51, överlämnades till regeringen i november 2022. Vi menar att det är angeläget att statistik över hushållens tillgångar och skulder börjar samlas in så snart som möjligt. Regeringen bör inte begränsa sig till insamling av stickprovdata utan samla in individbaserad statistik så att myndigheterna kan få en fullgod bild av hushållens finansiella ställning. Detta ska göras utan att den personliga integriteten och skyddet för personuppgifter åsidosätts. Sådan statistik har efterfrågats av flera viktiga intressenter, däribland Riksbanken och Finansinspektionen. Syftet med detta är att möjliggöra bättre avvägda åtgärder, förbättra möjligheten att följa upp effekten av genomförda åtgärder och upprätthålla finansiell stabilitet.

8. Struktur och konkurrens på bank- och finansmarknaden, punkt 5 (V)

av Ilona Szatmári Waldau (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:321 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 3, 4 och 7–11 samt avslår motionerna

2025/26:1494 av Eric Westroth (SD),

2025/26:2629 av Elisabeth Thand Ringqvist och Anders W Jonsson (båda C),

2025/26:2632 av Elisabeth Thand Ringqvist (C),

2025/26:2765 av Mikael Larsson och Catarina Deremar (båda C) yrkandena 1–3,

2025/26:2806 av Markus Wiechel (SD) yrkande 4 och

2025/26:3337 av Marlène Lund Kopparklint (M).

Ställningstagande

Produkter och tjänster på det finansiella området är ofta komplexa. Därtill befinner sig konsumenterna inte sällan i ett påtagligt informations- och kunskapsunderläge i förhållande till de finansiella aktörerna. Det är för konsumenterna ofta svårt att jämföra olika produkter och det är svårt att få tillgång till oberoende information.

Jag anser att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om krav på bankerna om att ta fram årliga kostnadssammanställningar som informerar kunderna om hur mycket de har betalat i avgifter. Dessutom bör en utredning tillsättas som analyserar för- och nackdelar med ett förbud mot produkt-paketering samt lämnar förslag på hur transparensen kan öka på bankmarknaden.

En levande landsbygd förutsätter att det finns bankkontor över hela landet. De lokala sparbankerna har en central roll att fylla för att garantera tillgången till bankkontor. Det gäller inte minst för företagare och utvecklingen av nya företag. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om lag- och regeländringar och även stöd till uppstart av nya sparbanker.

Det förekommer samordning mellan företag av mer subtil karaktär som begränsar konkurrensen men som inte omfattas av bestämmelserna i konkurrenslagen. Ett sådant exempel är när ett företag går ut offentligt och talar om hur de tänker sig sin prissättning den närmaste perioden, t.ex. i fråga om räntor på bolån. Regeringen bör därför låta utreda frågan om att förbjuda pris-signalering på bankmarknaden.

Studier har visat att det förekommer osunda handelsmönster relaterade till algoritm- och högfrekvenshandel på de finansiella marknaderna. Jag anser att regeringen bör tillsätta en utredning som ser över regleringen av sådan handel.

Insättningsgarantin är en försäkring som staten tillhandahåller och kan ses som ett sätt att stabilisera ett i grunden bräckligt monetärt och finansiellt system. Insättningsgarantin är en förutsättning för bankernas mycket lukrativa affärsmodeller med lågt eget kapital i förhållande till utlåningen. Mot den bakgrunden framstår bankernas avgifter för insättningsgarantin som provocerande låga. Jag vill därför se en utredning om hur avgifterna till insättningsgarantin på ett bättre sätt kan avspegla värdet på den försäkring som staten tillhandahåller.

Slutligen bör det även utredas hur de många samarbetena inom banksektorn påverkar konkurrensen och hur alla företag ska kunna ges tillträde till infrastrukturen på de finansiella marknaderna på lika villkor samt hur ett ökat statligt ägande av finansiell infrastruktur skulle kunna främja konkurrensen på dessa marknader.

9. Tillgång till grundläggande banktjänster, punkt 6 (S)

av Joakim Sandell (S), Ingela Nylund Watz (S), Peder Björk (S), Patrik Lundqvist (S) och Hanna Westerén (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:3558 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 2 och
2025/26:3559 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 19 och
avslår motionerna
2025/26:308 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 1,
2025/26:321 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 12,
2025/26:1362 av Dzenan Cisija (S),
2025/26:1499 av Adrian Magnusson (S),
2025/26:2322 av Sten Bergheden (M),
2025/26:2325 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),
2025/26:2603 av Anne-Li Sjölund m.fl. (C),
2025/26:2831 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 18,
2025/26:3113 av Sten Bergheden (M),
2025/26:3625 av Magnus Jacobsson (KD) och
2025/26:3775 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkande 68.

Ställningstagande

I många delar av landet bedrivs det inte längre någon lokal bankverksamhet och färre har därmed kunskap om förutsättningarna för att starta och driva ett företag just där. Det leder till sämre regional utveckling och färre företag. Sverige behöver en bank- och finansmarknad som är lokalt förankrad för att stimulera lokalt näringsliv. En lösning är att låta statens servicekontor fungera som mötesplats mellan finansiella institutioner och lokalsamhälle. Vi menar att regeringen därför bör utreda hur Statens servicecenter kan medverka till att möjliggöra mötesplatser mellan finansservice och lokala aktörer i kommuner utan fysiskt bankkontor.

Bristande kundkännedom är det vanligaste skälet till att bankerna nekar eller säger upp konton. Att ha ett fungerande liv i Sverige utan ett betalkonto är i praktiken omöjligt. Vi anser därför att regeringen snarast bör utreda också möjligheten att i lag reglera bankernas ansvar för att erbjuda konton med begränsat tjänsteutbud.

10. Tillgång till grundläggande banktjänster, punkt 6 (V)

av Ilona Szatmári Waldau (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2025/26:308 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 1 och
2025/26:321 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 12 och
avslår motionerna

2025/26:1362 av Dzenan Cisija (S),
2025/26:1499 av Adrian Magnusson (S),
2025/26:2322 av Sten Bergheden (M),
2025/26:2325 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),
2025/26:2603 av Anne-Li Sjölund m.fl. (C),
2025/26:2831 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 18,
2025/26:3113 av Sten Bergheden (M),
2025/26:3558 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 2,
2025/26:3559 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 19,
2025/26:3625 av Magnus Jacobsson (KD) och
2025/26:3775 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkande 68.

Ställningstagande

Bankväsendet är en del av en fungerande samhällelig infrastruktur och bör som sådant underlätta snarare än försvåra för ett levande föreningsliv. Det finns ett tydligt samhällsintresse av att underlätta situationen för civilsamhällets behov av grundläggande banktjänster. Jag menar därför att regeringen bör tillsätta en utredning med uppdrag att se över nuvarande reglering och presentera konkreta förslag som underlättar situationen för civilsamhällets behov av grundläggande banktjänster.

11. Tillgång till grundläggande banktjänster, punkt 6 (C)

av Martin Ådahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:2831 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 18 och
avslår motionerna

2025/26:308 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 1,
2025/26:321 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 12,
2025/26:1362 av Dzenan Cisija (S),
2025/26:1499 av Adrian Magnusson (S),
2025/26:2322 av Sten Bergheden (M),
2025/26:2325 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),
2025/26:2603 av Anne-Li Sjölund m.fl. (C),
2025/26:3113 av Sten Bergheden (M),
2025/26:3558 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 2,
2025/26:3559 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 19,
2025/26:3625 av Magnus Jacobsson (KD) och

2025/26:3775 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkande 68.

Ställningstagande

De senaste åren har flera företagsorganisationer och civilsamhällesorganisationer rapporterat om att det blivit svårare att få bankkonton hos bankerna. De allt hårdare regelverken för penningtvätt har gjort att bankerna inte längre vill ha små företag eller civilsamhällesorganisationer som kunder, då vinstmarginalerna för denna typ av kunder oftast är små för bankerna. Detta slår hårt mot entreprenörer som startar sitt första företag och som står utan kontakter för att kunna få sitt företagskonto. Jag anser därför att regeringen bör ge Finansinspektionen i uppgift att utreda problematiken, men det behöver också ses över om företagare och civilsamhällesorganisationer genom lagstiftning kan garanteras rätt till konto, likt den rätt som privatpersoner har till konto enligt betalkontodirektivet.

12. Tillgång till grundläggande banktjänster, punkt 6 (MP)

av Janine Alm Ericson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3775 av Amanda Lind m.fl. (MP) yrkande 68 och avslår motionerna

2025/26:308 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 1,

2025/26:321 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkande 12,

2025/26:1362 av Dzenan Cisija (S),

2025/26:1499 av Adrian Magnusson (S),

2025/26:2322 av Sten Bergheden (M),

2025/26:2325 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2025/26:2603 av Anne-Li Sjölund m.fl. (C),

2025/26:2831 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 18,

2025/26:3113 av Sten Bergheden (M),

2025/26:3558 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 2,

2025/26:3559 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkande 19 och

2025/26:3625 av Magnus Jacobsson (KD).

Ställningstagande

Många organisationer vittnar om hur tillgången till bankkonton försvårats. En civilsamhällesorganisation utan bankkonto kan i princip inte verka, och kan

inte heller ta emot statligt stöd. Staten ställer höga krav på bankerna att stoppa penningtvätt och terrorfinansiering. Det är viktigt att stoppa organiserad brottslighet, men regleringen gör också att delar av civilsamhället drabbas på ett sätt som inte är avsett. Särskilt utsatta är små föreningar utan anställda samt ungdomsföreningar. Det är ett demokratiskt problem. Danmark har infört en lagstadgad rätt till ett grundläggande betalkonto för föreningar och mindre verksamheter. Jag anser att Sverige bör inspireras av Danmark och snabbutreda förändringar av betaltjänstlagen för att underlätta för civilsamhället.

13. Beredskap i det finansiella systemet, punkt 7 (S)

av Joakim Sandell (S), Ingela Nylund Watz (S), Peder Björk (S), Patrik Lundqvist (S) och Hanna Westerén (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3556 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkande 100 och
avslår motionerna

2025/26:702 av Malin Danielsson (L),

2025/26:2406 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 1 och 2,

2025/26:2832 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkandena 13 och 14 samt

2025/26:3405 av Emma Berginger m.fl. (MP) yrkande 48.

Ställningstagande

Världsläget är allvarligare och osäkrare än tidigare och de säkerhetspolitiska och ekonomiska förutsättningarna förändras snabbt. Det ställer höga krav på beredskap i olika delar av samhället, inklusive i det finansiella systemet. Vi menar att Sverige behöver en sammanhållen strategi för betalnings- och kontanthanteringssystem med redundans som vägledande perspektiv och inriktning. Denna förmåga är central för att samhället ska kunna fortsätta fungera i kris och i krig. För att stärka tilliten och funktionaliteten i systemen krävs ett arbete utifrån flera olika perspektiv.

14. Beredskap i det finansiella systemet, punkt 7 (C)

av Martin Ådahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:2832 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkandena 13 och 14 samt avslår motionerna

2025/26:702 av Malin Danielsson (L),

2025/26:2406 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 1 och 2,

2025/26:3405 av Emma Berginger m.fl. (MP) yrkande 48 och

2025/26:3556 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkande 100.

Ställningstagande

Med ett allt större beroende av den digitala infrastrukturen för betalningar bör staten säkra att betalningar kan genomföras genom fler slags digitala lösningar. Jag menar att Finansinspektionen i nära samarbete med Post- och telestyrelsen och Myndigheten för civilt försvar (tidigare Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) bör öka robustheten i de digitala system som används för betalningar, till den nivå som samhället behöver. Det behöver också ställas högre krav på redundans i de digitala systemen så att det i händelse av kris eller krig, där en betalningsmetod kan ligga nere, finns flera andra alternativ att använda sig av.

15. Beredskap i det finansiella systemet, punkt 7 (MP)

av Janine Alm Ericson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3405 av Emma Berginger m.fl. (MP) yrkande 48 och avslår motionerna

2025/26:702 av Malin Danielsson (L),

2025/26:2406 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 1 och 2,

2025/26:2832 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkandena 13 och 14 samt

2025/26:3556 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkande 100.

Ställningstagande

Funktionaliteten i det finansiella systemet och underliggande infrastrukturer behöver kunna upprätthållas även vid fredstida kriser samt under höjd beredskap och då ytterst i krig. Jag menar att grundläggande ekonomiska transaktionsmöjligheter alltid måste kunna upprätthållas genom tillgång till kontanter, alternativa betalningsmedel eller någon form av statliga krediter. Förberedelser som syftar till att upprätthålla det finansiella systemets grundläggande funktionalitet även vid allvarliga störningar behöver vara väl inövade så att de fungerar både i kris och krig. De statliga myndigheterna behöver fortsätta arbetet med att stärka beredskapen för dessa uppgifter.

16. Kontanternas ställning, punkt 8 (S)

av Joakim Sandell (S), Ingela Nylund Watz (S), Peder Björk (S), Patrik Lundqvist (S) och Hanna Westerén (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:3559 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 14–18 och

2025/26:3652 av Aylin Nouri m.fl. (S) yrkande 16 och
avslår motionerna

2025/26:321 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 5 och 6,

2025/26:685 av Torsten Elofsson (KD) yrkandena 1–4,

2025/26:1020 av Elsa Widding (-) yrkande 2,

2025/26:1290 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2025/26:1295 av Sten Bergheden (M),

2025/26:1604 av Malin Danielsson (L),

2025/26:2187 av Sten Bergheden (M),

2025/26:2436 av Saila Quicklund (M) och

2025/26:2817 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkandena 5 och 6.

Ställningstagande

Digitaliseringen av betalningar har gått snabbt i Sverige och allt färre betalningar görs kontant. Det finns flera fördelar med att allt fler transaktioner sker digitalt i dag. Men samtidigt medför den långtgående digitaliseringen en sårbarhet för samhället. Den digitala betalningsinfrastrukturen är mer sårbar för cyberangrepp och bedrägerier och det är därför viktigt att skapa redundans i betalningssystemet. Möjligheten att använda kontanter är också särskilt viktig för vissa grupper i samhället, såsom äldre och personer med

funktionsnedsättning. Regeringen har nu aviserat en proposition för att stärka kontanternas funktionssätt. Det är viktigt att detta förslag bereds skyndsamt.

För att säkra kontanternas ställning i samhället krävs också att hela kontant-hanteringskedjan fungerar. En vital del av infrastrukturen är transporten av sedlar och mynt. I nuläget hotas denna del av kontantkedjan på grund av bristande konkurrens bland värdetransportörerna. Vi menar att regeringen bör utvärdera den kontantkris som drabbade Sverige sommaren 2025 i samband med att Bankomat AB tog över kontantförsörjningen till sina uttagsautomater i egen regi. Regeringen bör även lämna förslag på hur bankernas respektive statens ansvar för att upprätthålla värdetransporterna i kontantkedjan kan regleras.

Vi ser också ett behov av att i syfte att stärka kontanternas ställning utreda om det finns anledning att i lag reglera bankernas ansvar för att erbjuda privatpersoner tjänsten insättning av kontanter. Regeringen bör vidare snarast utreda hur möjligheterna att genomföra kontanta betalningar av räkningar och inlösen av utbetalningsavier kan förbättras.

Slutligen är det nödvändigt att regeringen följer utvecklingen och vidtar åtgärder för att säkra en miniminivå när det gäller möjligheten att använda kontanter, av likvärdighetsskäl men också av krisberedskapsskäl.

17. Kontanternas ställning, punkt 8 (V)

av Ilona Szatmári Waldau (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:321 av Ida Gabrielsson m.fl. (V) yrkandena 5 och 6 samt

2025/26:2817 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkandena 5 och 6 samt
avslår motionerna

2025/26:685 av Torsten Elofsson (KD) yrkandena 1–4,

2025/26:1020 av Elsa Widding (-) yrkande 2,

2025/26:1290 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2025/26:1295 av Sten Bergheden (M),

2025/26:1604 av Malin Danielsson (L),

2025/26:2187 av Sten Bergheden (M),

2025/26:2436 av Saila Quicklund (M),

2025/26:3559 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 14–18 och

2025/26:3652 av Aylin Nouri m.fl. (S) yrkande 16.

Ställningstagande

I Vänsterpartiet har vi länge drivit frågan om tillgång till grundläggande kontanttjänster. Kontantutredningen har föreslagit att det lagregleras att livsmedel, apoteksvaror och offentligrättsliga avgifter ska kunna betalas kontant. Det vilar, som utredningen påpekar, ett stort samhällsansvar på försäljare av livsnödvändiga varor och på betalningsmottagare som erbjuder offentligrättsliga tjänster. Jag noterar att regeringen nu har aviserat att en proposition ska lämnas till riksdagen om åtgärder för att stärka kontanternas funktionssätt.

Dagens reglering vilar på att bankerna tar ansvar för att erbjuda kontanttjänster, ett ansvar de delvis har misslyckats med. Jag menar att regeringen bör återkomma med förslag om krav på bankerna att upprätthålla kontanternas funktion. Det handlar om att bankerna ska erbjuda insättning av sedlar för privatpersoner samt dagskasseinsättningar och tjänster för växelkassa för företag.

Regeringen bör också återkomma med förslag som innebär att alla institut som tillhandahåller betalkonton till företag ska vara skyldiga att tillhandahålla platser för dagskasseinsättningar. Därutöver bör regeringen också återkomma med förslag som innebär att insättningsmöjligheter för privatpersoner ska ingå i begreppet kontanttjänster.

18. En hållbar finansmarknad, punkt 9 (MP)

av Janine Alm Ericson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:3421 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 41 och

2025/26:3422 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkandena 26 och 76 samt avslår motion

2025/26:713 av Markus Kallifatides och Mathias Tegnér (båda S).

Ställningstagande

Finansmarknaden spelar en viktig roll i den gröna omställningen. Mer kapital måste kanaliseras mot hållbara verksamheter och bort från det fossila. Därför behöver den gröna styrningen av finansmarknaden skärpas för att takten i klimatomställningen ska öka. Miljöpartiet genomförde när vi satt i regering flera viktiga åtgärder för att göra finansmarknaden grönare. Bland annat har hållbarhet blivit ett mål för finansmarknadspolitiken, kraven på

hållbarhetsinformation för fondförvaltare har ökat och hållbarhetskraven för flera av AP-fonderna har skärpts. Jag menar att åtgärder för en grön finansmarknad fortsatt måste utvecklas i syfte att bidra till den gröna omställningen. Sverige ska också ta vara på sitt inflytande i EU när det gäller klimatpolitik och fortsätta att driva på för integrering av hållbarhetsaspekter inom kapitalmarknadsunionen.

Det behövs även stärkta incitament för klimatanpassning kopplat till finansiell verksamhet. Företag i den finansiella ekonomin måste integrera klimatrelaterade fysiska risker och klimatanpassning i sin verksamhet, och finansiella resurser måste styras från klimatsårbara till klimatrobusta verksamheter. Dessutom finns ett omfattande behov av att kartlägga och hantera finansiella flöden som underminerar klimatanpassningsarbetet såväl i Sverige som i utvecklingsländer med svenskt bistånd. Jag menar att relevanta myndigheter bör ges i uppdrag att föreslå hur finanssektorns arbete med klimatrelaterade risker ska säkras.

19. Penningtvätt samt bank- och betalningsbedrägerier, punkt 10 (S)

av Joakim Sandell (S), Ingela Nylund Watz (S), Peder Björk (S), Patrik Lundqvist (S) och Hanna Westerén (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:3559 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 10–12,

2025/26:3586 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkande 103 och

2025/26:3649 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkandena 18 och 19 samt avslår motionerna

2025/26:177 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V) yrkande 8,

2025/26:330 av Bo Broman och Linda Lindberg (båda SD) yrkandena 1–3,

2025/26:720 av Anna-Belle Strömberg m.fl. (S),

2025/26:830 av Mikael Larsson (C),

2025/26:972 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) yrkandena 16–20,

2025/26:1208 av Adrian Magnusson (S),

2025/26:2153 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2,

2025/26:2324 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2025/26:2646 av Patrik Karlson (L),

2025/26:3405 av Emma Berginger m.fl. (MP) yrkande 53 och

2025/26:3581 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkandena 11 och 12.

Ställningstagande

Bedrägerier är ett växande samhällsproblem. Bedrägerier används alltmer av gängkriminella för att finansiera köp av narkotika, vapen och nya brottsupplägg. I dag går det snabbt att genomföra digitala transaktioner och det finns ett behov av att försvåra bedrägerier, inte minst mot grupper eller individer som är särskilt sårbara. Vi uppmanar därför regeringen att utvärdera implementeringen av Bankföreningens och bankernas frivilliga åtgärdspaket mot bedrägerier. Om åtgärderna visar sig otillräckliga bör regeringen återkomma med ett lagförslag i frågan. Regeringen bör även utreda behovet av att i lag tydliggöra bankernas återbetalningsansvar vid bank- och kortbedrägerier. Vi menar också att det är nödvändigt att regeringen gör en översyn av de branscher där ekonomisk brottslighet och penningtvätt är särskilt framträdande.

Bedrägerier drabbar både privatpersoner och företag. Men medan privatpersoner har ett relativt starkt konsumentskydd lämnas företagare i princip helt utan skydd när de blir utsatta för bedrägerier. Sveriges småföretagare är måltavlor för många olika typer av bedrägerier. Det bör därför också övervägas åtgärder för att öka skyddet mot bankbedrägerier även för småföretag.

Vi menar slutligen att penningtvättslagen också bör omfatta idrottsagenter, liksom den i dag omfattar mäklare och andra sektorer med höga kontantflöden. Svensk fotboll är en folkrörelse som engagerar hundratusentals människor i hela landet. Det är också en miljardindustri, där spelarövergångar, agentverksamhet och provisioner blivit en växande del av fotbollens ekonomi. Vi anser att det är hög tid att ta itu med kriminaliteten inom den svenska idrottsagentverksamheten.

20. Penningtvätt samt bank- och betalningsbedrägerier, punkt 10 (V)

av Ilona Szatmári Waldau (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:177 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V) yrkande 8 och

2025/26:972 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) yrkandena 16–20 och avslår motionerna

2025/26:330 av Bo Broman och Linda Lindberg (båda SD) yrkandena 1–3,

2025/26:720 av Anna-Belle Strömberg m.fl. (S),

2025/26:830 av Mikael Larsson (C),

2025/26:1208 av Adrian Magnusson (S),
2025/26:2153 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2,
2025/26:2324 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),
2025/26:2646 av Patrik Karlson (L),
2025/26:3405 av Emma Berginger m.fl. (MP) yrkande 53,
2025/26:3559 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 10–12,
2025/26:3581 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkandena 11 och 12,
2025/26:3586 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkande 103 och
2025/26:3649 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkandena 18 och 19.

Ställningstagande

Internationellt förs en debatt om bankernas roll i aggressiv skatteplanering. Banker, revisionsbyråer, skattejurister och skattekonsulter tjänar stora pengar på att tillhandahålla rådgivning och tjänster som leder till såväl skatteflykt som aggressiv skatteplanering. Jag anser att regeringen bör utreda om banker som vid upprepade tillfällen gör sig skyldiga till skatteflykt eller medhjälp till skatteflykt borde förlora sin rätt att få verka som bank i Sverige.

De senaste åren har det allt oftare larmats om bedrägerier med bank-id. Finansinspektionen har konstaterat att det allmännas möjlighet att utöva tillsyn över bank-id och andra liknande tjänster behöver ses över så att de omfattas av tydligare reglering och tillsyn. Jag menar att det måste ställas högre krav på att e-legitimationer såsom bank-id har en hög säkerhet och att de företag som tillhandahåller dessa tjänster arbetar aktivt för att motverka bedrägerier. Regeringen bör därför återkomma med lagförslag som innebär att konsumenternas skydd mot bedrägerier på betalningsmarknaden stärks. Regeringen bör även utvärdera befintliga lagar och regler för betaltjänster för att säkerställa att de är tillräckliga för att motverka bedrägerier. Vidare bör regeringen utvärdera lagstiftningen så att konsumenten inte får bära ansvaret för obehöriga uttag, i synnerhet med bank-id, bankdosor och Swish.

Telefonbedrägerier har nått nya rekordnivåer samtidigt som mörkertalet bedöms vara stort. Det finns i dag brister i de tjänster som bankerna erbjuder för att motverka bedrägerier, och polisen menar att bankerna måste ta ett större ansvar för att förhindra brotten. I Storbritannien har man hanterat problemen genom en ny lagstiftning som innebär att kundens bank normalt får ersätta halva summan för bedrägeriet medan banken som bedragaren flyttar pengarna till får stå för andra halvan. Bankerna i Storbritannien måste även offentliggöra statistik över hur många av deras kunder som drabbats av bedrägeri. Jag menar att regeringen skyndsamt bör återkomma med förslag om lagändringar utifrån exemplet från Storbritannien.

21. Penningtvätt samt bank- och betalningsbedrägerier, punkt 10 (C)

av Martin Ådahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3581 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkandena 11 och 12 samt avslår motionerna

2025/26:177 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V) yrkande 8,

2025/26:330 av Bo Broman och Linda Lindberg (båda SD) yrkandena 1–3,

2025/26:720 av Anna-Belle Strömberg m.fl. (S),

2025/26:830 av Mikael Larsson (C),

2025/26:972 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) yrkandena 16–20,

2025/26:1208 av Adrian Magnusson (S),

2025/26:2153 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2,

2025/26:2324 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2025/26:2646 av Patrik Karlson (L),

2025/26:3405 av Emma Berginger m.fl. (MP) yrkande 53,

2025/26:3559 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 10–12,

2025/26:3586 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkande 103 och

2025/26:3649 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkandena 18 och 19.

Ställningstagande

I takt med digitaliseringen har banktjänsterna flyttat ut på nätet, och här har bankerna uppenbarligen inte gjort tillräckligt för att förhindra bedrägerier. Ofta är det äldre personer som råkar illa ut. Livsbesparingar kan försvinna på nolltid samtidigt som den organiserade brottsligheten göds. Olika banker kan vara olika bra på att förhindra bedrägerier. Samtidigt är det inte, på grund av hur banksekretessen är utformad, möjligt för bankkunderna att få insyn i hur bra respektive bank är på att skydda sina kunder mot bedrägerier. Jag menar att bankerna måste ta ett större ansvar för de bedrägerier som äger rum inom ramen för deras betalsystem. Det behövs en ny reglering som lägger det större ansvaret för förlusten vid ett bedrägeri på banken. Dessutom behöver banksekretessen lättas för att tillgängliggöra information om hur framgångsrika bankerna är på att skydda sina kunder och ersätta dem för bedrägerier.

22. Penningtvätt samt bank- och betalningsbedrägerier, punkt 10 (MP)

Förslag till riksdagsbeslut

Jag/vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3405 av Emma Berginger m.fl. (MP) yrkande 53 och avslår motionerna

2025/26:177 av Ilona Sztatmári Waldau m.fl. (V) yrkande 8,

2025/26:330 av Bo Broman och Linda Lindberg (båda SD) yrkandena 1–3,

2025/26:720 av Anna-Belle Strömberg m.fl. (S),

2025/26:830 av Mikael Larsson (C),

2025/26:972 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V) yrkandena 16–20,

2025/26:1208 av Adrian Magnusson (S),

2025/26:2153 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2,

2025/26:2324 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2025/26:2646 av Patrik Karlson (L),

2025/26:3559 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkandena 10–12,

2025/26:3581 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkandena 11 och 12,

2025/26:3586 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkande 103 och

2025/26:3649 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkandena 18 och 19.

Ställningstagande

Terrorism är ett allvarligt hot mot det fria demokratiska samhället. Det behövs inte minst särskilda satsningar på att motarbeta finansiering av terrorism. Där gäller det både att bekämpa finansiering av terrororganisationer inom Sverige och att förhindra att pengar från Sverige bidrar till terrorism utomlands. I relation till de målen är det internationella samarbetet oerhört viktigt, särskilt inom EU och genom Europol, för att kartlägga finansieringskällor och överföringsmetoder. För att bekämpa terrorfinansiering effektivt bör vi även stärka arbetet mot penningtvätt. Jag menar att relevanta myndigheters kapacitet att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism bör stärkas.

23. Kreditupplysning och inkassoverksamhet, punkt 11 (C)

av Martin Ådahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3181 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkandena 10–12 och 14 samt avslår motionerna

2025/26:356 av Mats Green och Anna af Sillén (båda M) och

2025/26:2749 av Mathias Tegnér och Alexandra Völker (båda S) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

De människor som ofta är i störst behov av stöd vid kreditgivning utsätts i dag för onödiga risker på en svårnavigerad marknad. Dessutom finns risken att flera kreditupplysningar behöver göras, vilket i slutändan kan resultera i att fler bedöms ha bristande kreditvärdighet. Regeringen bör därför ta fram förslag som innebär att oberoende jämförelsetjänster mellan långivare åter blir tillåtna. Rätten att begära rättelse i register för kreditupplysningar behöver också stärkas. Det motiverar en översyn av kreditupplysningslagen.

Inkassobolagens avgifter står för en inte obetydlig andel av hushållens ökande skulder hos Kronofogden. En ursprunglig skuld kan lätt växa mångdubbelt genom avgifter, räntor och påminnelseavgifter. Den som väl hamnat i skuldfällan gräver sig lätt ned allt djupare. Så behöver det inte vara. Jag menar att regeringen bör se över lagstiftningen på detta område och reglera avgifterna så att de ligger mer i linje med hur det ser ut i många andra länder i Europa.

24. Digitala valutor, punkt 12 (C)

av Martin Ådahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:2832 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 15 och avslår motionerna

2025/26:793 av Dennis Dioukarev och David Perez (båda SD) yrkandena 1 och 2,

2025/26:1020 av Elsa Widding (-) yrkande 1 och

2025/26:2612 av Rickard Nordin (C) yrkande 1.

Ställningstagande

Utvecklingen av en digital euro är ett arbete som Sverige borde följa noga för att förbereda för hur en eventuell digital euro skulle kunna kopplas ihop med en svensk e-krona och för att digitala betalningar med centralbankspengar ska kunna ske sömlöst inom unionen. För att en potentiell e-krona ska vara användbar behöver den vara enkel att använda och fungera för betalningar offline.

Jag menar att det bör skapas en öppen infrastruktur för digitala betalningar för att öka transparensen och konkurrensen samt redundansen i det digitala betalningssystemet.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2025/26:96 Redovisning av verksamheten i Internationella valutafonden 2025.

Motioner från allmänna motionstiden 2025/26

2025/26:177 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda om banker som vid upprepade tillfällen gör sig skyldiga till skatteflykt eller medhjälp till skatteflykt borde förlora sin rätt att få verka som bank i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:308 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning med uppdrag att se över nuvarande reglering och presentera konkreta förslag som underlättar situationen för civilsamhällets behov av grundläggande banktjänster och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:321 av Ida Gabrielsson m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag till riksdagen som innebär att SBAB:s avkastningskrav sänks från 10 till 5 procent, utöver statsobligationsräntan, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om att införa en finsk modell för bostadslån i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till krav på bankerna om årliga kostnadssammanställningar och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning i syfte att utreda för- och nackdelar med ett förbud mot produktpaketering samt lämna förslag på hur transparensen kan öka på bankmarknaden och tillkännager detta för regeringen.

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om att livsmedel, apoteksvaror och offentligrättsliga avgifter ska kunna betalas kontant och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag som tvingar bankerna att, antingen genom avtal med Loomis eller genom upprättande av en verksamhet som motsvarar Loomis verksamhet, upprätthålla kontanternas funktion och erbjuda insättning av sedlar för konsumenter och dagskassor och tjänster för växelkassa för företag och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med lag- och regeländringar och även stöd till uppstart av nya sparbanker och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning som utreder frågan om att förbjuda prissignalering på bankmarknaden, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning för att se över regleringen av algoritm- och högfrekvenshandeln på de finansiella marknaderna och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning i syfte att utreda hur avgifterna till insättningsgarantin på ett bättre sätt kan avspegla värdet på den försäkring som staten tillhandahåller och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning med uppdrag att analysera hur de många samarbetena inom banksektorn påverkar konkurrensen, hur alla företag ska kunna ges tillträde till infrastrukturen på de finansiella marknaderna på lika villkor och hur ett ökat statligt ägande av finansiell infrastruktur kan främja konkurrensen på de finansiella marknaderna och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning för att se över och med konkreta förslag underlätta situationen för civilsamhällets behov av grundläggande banktjänster och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:330 av Bo Broman och Linda Lindberg (båda SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förtydligande av regelverket kring skärpta åtgärder för kundkännedom avseende PEP och tillkännager detta för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla tillämpningen av reglerna avseende PEP och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vägledning och utbildning av finansiella institutioner och andra verksamhetsutövare avseende PEP och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:356 av Mats Green och Anna af Sillén (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att utreda villkor för högre krav och förutsättningar för startande och bedrivande av inkassoverksamhet i kampen mot bluffakturor och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:685 av Torsten Elofsson (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av kontanter som betalningsmedel och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör stadgas i lag att kontanter alltid ska accepteras som legitimt betalningsmedel och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avtal om annan betalningsform bör baseras på en ömsesidig överenskommelse och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Riksbanken och banksektorn bör få ett lagstadgat ansvar för att tillhandahålla och ta emot kontanter och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:702 av Malin Danielsson (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att erbjuda försvarsobligationer och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:713 av Markus Kallifatides och Mathias Tegnér (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda införandet av en statlig grön investeringsbank för att tillhandahålla billigt och långsiktigt kapital för offentliga och privata investeringar för klimatomställningen och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:720 av Anna-Belle Strömberg m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa bankernas skyldigheter att förebygga och motverka bedrägerier samt att införa

ett tydligare ansvar för banker att ersätta kunder som drabbas och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:793 av Dennis Dioukarev och David Perez (båda SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska utreda hur man kan bygga upp en strategisk bitcoinreserv och vilken myndighet som är lämplig att förvalta denna och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska deklarerat att man inte avser att förändra definitionen av lagligt betalningsmedel och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:830 av Mikael Larsson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om övervakningsorgan för illegala penningflöden och att regeringen ska driva denna fråga inom ramen för EU-samarbetet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:972 av Andreas Lennkvist Manriquez m.fl. (V):

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med lagförslag som innebär att konsumenternas skydd mot bedrägerier på betalmarknaden stärks och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utvärdera befintliga lagar och regler för betaltjänster för att säkerställa att de är tillräckliga för att motverka bedrägerier på betalningsmarknaden och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagstiftningen bör utvärderas så att konsumenten inte får bära ansvaret för obehöriga uttag, i synnerhet med bank-id, bankdosor och Swish, och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör återkomma med förslag om ändring i betaltjänstlagen utifrån exemplet från Storbritannien och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på lagstiftning som likt den i Storbritannien innebär att bankerna öppet måste redovisa statistik över hur många av deras kunder som blivit bedragna, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:1020 av Elsa Widding (-):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återkomma med lagförslag som innebär ett totalförbud mot att staten,

Riksbanken eller annan offentlig aktör ger ut, inför eller driver centralbanksutgiven digital valuta (CBDC) eller annat spårbart eller programmerbart statligt betalningsmedel som kan användas för att styra individers konsumtion eller möjliggör löpande individnivåspårning av transaktioner, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återkomma med lagförslag som innebär ett robust kontantalternativ, dvs. som säkerställer i lag att kontanter accepteras för livsnödvändiga varor och tjänster (livsmedel, läkemedel, drivmedel m.m.), för att skydda valfrihet och krisberedskap och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1163 av Adrian Magnusson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett nationellt förmögenhetsregister och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1208 av Adrian Magnusson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka bankers ansvar för att uppfylla krav på ersättning vid bedrägerier och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1239 av Niklas Sigvardsson m.fl. (S):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga ett införande av startlån för att fler ska kunna få möjlighet att äga sitt boende och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1289 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över möjligheten att ytterligare sänka amorteringskraven på bostadslån och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1290 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över möjligheten att lagstifta om att svenska kontanter alltid ska kunna användas som betalmedel och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1295 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regler så att alla som vill har rätt att betala sina fakturor via giroinbetalning och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1362 av Dzenan Cisija (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med förslag som säkerställer möjligheten till grundläggande banktjänster för företag och privatpersoner och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1494 av Eric Westroth (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda och föreslå åtgärder för att förenkla processen för privatpersoner och företag att byta bank, med syfte att minska administrativa hinder och främja konkurrens på bankmarknaden, och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1499 av Adrian Magnusson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör ses över hur det kan underlättas för barn- och ungdomsrörelsen att få tillgång till och inneha bankkonton och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1604 av Malin Danielsson (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Riksbanken ett tydligt uppdrag att säkerställa kontantförsörjningen i hela landet och att se över behovet av att kontanter fortsatt ska kunna användas i fler delar av samhället än vad Kontantutredningen föreslagit och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2153 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att om möjligt se över reglerna för anhöriga till PEP-personer och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att driva fram ändrade regler i EU angående hur anhöriga blir drabbade av att vara anhörig till en PEP-person och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2187 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att Sveriges kontanter alltid ska kunna användas som betalningsmedel och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2322 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten för personer att öppna bankkonto för barn och ungdomar utan att föräldrarna står för själva kontot och att pengarna dessutom kan låsas till dess att barnet är 18 år, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:2324 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att utreda hur det skulle kunna göras enklare att sköta vanliga i samhället förekommande uppgifter såsom bankärenden även om de räknas som PEP, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:2325 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur penningtvättslagen kan förändras i syfte att en ensamkommande/enskild individ ska kunna få ett eget konto, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:2406 av Markus Wiechel (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fördela frysta ryska tillgångar till Ukraina och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upprätta ett gemensamt rättsligt ramverk inom EU för att kunna omdirigera frysta ryska tillgångar till Ukraina och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2436 av Saila Quicklund (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kunders behov av kontanthantering och betaltjänster i lagen om betaltjänster och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2441 av Oliver Rosengren och Gustaf Göthberg (båda M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att se över möjligheten att sälja Statens Bostadsfinansieringsaktiebolag och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2603 av Anne-Li Sjölund m.fl. (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snabbutreda och genomföra förändringar av betaltjänstlagen för att ge ideella föreningar enklare tillgång till bankkonto och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2612 av Rickard Nordin (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta Riksbanken utreda och successivt införa bitcoin som en del av Sveriges valutaserv och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2629 av Elisabeth Thand Ringqvist och Anders W Jonsson (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utjämna risktagandet i företagande så att kreditvärdigheten inte länge beror på var i landet företaget är beläget och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2632 av Elisabeth Thand Ringqvist (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Finansinspektionen i uppdrag att främja innovation på den finansiella marknaden och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2646 av Patrik Karlson (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regleringen av agentverksamhet genom nya lagar och åtgärder för att motverka penningtvätt, hot, tvång och otillbörlig påverkan inom fotbollen och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2749 av Mathias Tegnér och Alexandra Völker (båda S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en reglering av kreditupplysningar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kreditgivarens ansvar och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2765 av Mikael Larsson och Catarina Deremar (båda C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av sparbankslagen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa möjligheten för sparbanker att ta in externt kapital och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det svenska regelverket för banker behöver ses över i syfte att åstadkomma en proportionalitet och rimlighet i användningen och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2804 av Markus Wiechel och Ann-Christine Frohm (båda SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bolån riktade till unga och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bolån riktat till förstagångsköpare och tillkännager detta för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett skattefritt bospärande inför köp av första bostaden och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2806 av Markus Wiechel (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av amorteringskravet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att koppla ränteavdraget till ett amorteringskrav och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om olika amorteringskrav beroende på låntagarens ålder och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra en opartisk kontroll av PPM-rådgivning och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2817 av Birger Lahti m.fl. (V):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag som innebär att alla institut som tillhandahåller betalkonton till företag ska vara skyldiga att tillhandahålla platser för dagskasseinsättningar och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag som innebär att insättningsmöjligheter för privatpersoner ska ingå i begreppet kontanttjänster och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2831 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillgång till företagskonto för att kunna starta företag och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2832 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillgängliga och robusta digitala finansiella tjänster och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkra tillgången till offlinebetalningar i digitala betalningssystem som t.ex. Swish och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa en öppen infrastruktur för digitala betalningar för att öka transparens

och konkurrens samt redundans i det digitala betalningssystemet och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3074 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bolån riktade till unga och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bolån riktat till förstagångsköpare och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3113 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att stärka äganderätten och rätten att disponera sina egna bankmedel och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3181 av Alireza Akhondi m.fl. (C):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om oberoende jämförelsetjänster och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka rätten att begära rättelse i register för kreditupplysningar och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av kreditupplysningslagen och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om reglering av inkassobolagens avgifter och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3184 av Alireza Akhondi m.fl. (C):

28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning som utvärderar hur utlåningen för bostadsköp till pensionärer kan utvecklas och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fortsatt översyn av kreditrestriktionerna och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det möjligt för fler att långsiktigt spara till eget boende och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjliggörande av bosparande enligt tysk modell och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3337 av Marlène Lund Kopparklint (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att utreda förutsättningarna för att säkerställa att försäkringstagare får en opartisk och rättssäker medicinsk bedömning i personskadeärenden, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:3405 av Emma Berginger m.fl. (MP):

48. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en finansiell beredskap och behovet av förberedelser som syftar till att upprätthålla det finansiella systemets grundläggande funktionalitet även vid allvarliga störningar och tillkännager detta för regeringen.
53. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka relevanta myndigheters kapacitet att förhindra finansiering av terrorism och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3421 av Katarina Luhr m.fl. (MP):

41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att relevanta myndigheter bör ges i uppdrag att föreslå hur finanssektorns arbete med klimatrelaterade risker ska säkras och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3422 av Katarina Luhr m.fl. (MP):

26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra åtgärder för att främja en grön finansmarknad i syfte att öka takten i omställningen och tillkännager detta för regeringen.
76. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fortsätta att inom EU driva på integrering av hållbarhetsaspekter inom kapitalmarknadsunionen och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3547 av Amanda Palmstierna m.fl. (MP):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att staten ska ge ägardirektiv till SBAB att erbjuda skräddarsydda hypotekskrediter för energieffektivisering och statliga kreditgarantier för banker som vill erbjuda skräddarsydda hypotekskrediter för energieffektivisering, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:3553 av Niklas Karlsson m.fl. (S):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ny statistik över hushållens tillgångar och skulder och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3556 av Peter Hultqvist m.fl. (S):

100. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stärkt förmåga och redundans i de svenska betalnings- och kontanthanteringssystemen och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3558 av Mikael Damberg m.fl. (S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör fortsätta utveckla de lokala servicekontoren samt utreda hur Statens servicecenter kan medverka till att möjliggöra mötesplatser mellan finansservice och lokala aktörer i småkommuner utan fysiskt bankkontor och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3559 av Mikael Damberg m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda och återkomma med förslag på åtgärder i syfte att stärka konsumenternas ställning och rörligheten på bolånemarknaden och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda och återkomma med förslag på åtgärder i syfte att stärka de ekonomiska incitamenten för konsumenter att ha längre räntebindingstider och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra SBAB:s uppdrag till att genom en effektiv verksamhet bidra till mångfald, konkurrens och prispress på marknaden för bolån, att utreda SBAB:s avkastningskrav i syfte att förbättra konkurrensförhållandena på bolånemarknaden samt att ge SBAB möjlighet att tillhandahålla lönekonton, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett förbud mot användningen av listräntor vid bolån och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ny statistik över hushållens tillgångar och skulder och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen måste göra en översyn av de branscher där ekonomisk brottslighet och penningtvätt är särskilt framträdande, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen måste utvärdera Bankföreningens och bankernas åtgärds paket för bedrägerier och vid behov komma med förslag på lagstiftning på området och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda behovet av att införa ny lagstiftning i syfte att tydliggöra bankernas återbetalningsansvar vid bank- och kortbedrägerier och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt bereda förslag från utredningen om möjligheten att betala med kontanter för livsnödvändiga varor och tillkännager detta för regeringen.

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska genomföra en utvärdering av den kontantkris som drabbat Sverige sommaren 2025 och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återkomma med förslag på hur bankers respektive statens ansvar för att upprätthålla värdetransporterna i kontantkedjan kan regleras och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att utvärdera och utreda om det finns anledning att i lag reglera bankernas ansvar för att erbjuda privatpersoner tjänsten insättning av kontanter i syfte att stärka kontanternas ställning och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen snarast bör utreda hur möjligheterna att genomföra kontanta betalningar av räkningar och inlösen av utbetalningsavier kan förbättras och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen snarast bör utreda möjligheten att i lag reglera bankernas ansvar för att erbjuda konton med begränsat tjänsteutbud och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3581 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bankerna måste ta större ansvar för de bedrägerier som äger rum inom ramen för deras betalsystem och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att banksekretessen bör lättas för att tillgängliggöra information om hur framgångsrika bankerna är på att skydda och ersätta sina kunder för bedrägerier och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3586 av Teresa Carvalho m.fl. (S):

103. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att penningtvättslagen också bör omfatta idrottsagenter och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3625 av Magnus Jacobsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med förslag som säkerställer att privatpersoner och företag i Sverige inte godtyckligt utestängs från grundläggande banktjänster och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3649 av Joakim Järrebring m.fl. (S):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen måste se över och utvärdera Bankföreningens frivilliga åtgärds paket för bedrägerier och vid behov komma med förslag på lagstiftning på området och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga åtgärder för att öka skyddet mot bankbedrägerier också för småföretag och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3650 av Joakim Järrebring m.fl. (S):

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett statligt startlån för förstagångsköpare och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3652 av Aylin Nouri m.fl. (S):

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen måste följa utvecklingen och vidta åtgärder för att en miniminivå ska finnas för kontanters användningsmöjligheter, av likvärdighetsskäl men också av krisberedskapsskäl, och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3775 av Amanda Lind m.fl. (MP):

68. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snabbutreda förändringar av betaltjänstlagen för att underlätta för civilsamhället och tillkännager detta för regeringen.